

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 300 lir

Leto XXXVI. Št. 97 (10.617)

TRST, sobota, 26. aprila 1980

SKRAJNO NEVARNA ZAOSTRITEV MEDNARODNEGA POLOŽAJA IN DIREKTNA GROŽNJA ZA SVETOVNI MIR

Neuspeh poskus ameriškega desanta v Iranu

Predsednik Carter osebno zaukazal in, po »tehnični napaki« po pristanku specializirane diverzantske letalske skupine, umaknil intervencijski poseg za rešitev talcev v Teheranu - Pri trčenju transportnega letala in helikopterja osem ameriških napadalcev izgubilo življenje, več pa jih je bilo ranjenih

Zemljevid Irana z oznako kraja, kjer so pristala ameriška letala (AP)

ZAPREPAŠČENOST IN NEODOBRANJE V ZDA

Carter: »Akcija je bila humanitarna značaja«

Umirjene in previdne reakcije predstavnikov Irana

NEW YORK — V kratkem, sedem minutnem sporočilu ameriškim ljudstvu, ki so ga posredovali radijsko in televizijsko mrežo, je predsednik Carter skopo obrazložil ameriški »blitz« v Iranu. Poteklo je pet ur in pol od prvega uradnega sporočila Bele hiše, da je ameriška operacija za osvoboditev ameriških talcev v Teheranu spodletela.

»Za celotno operacijo si prevzamam popolno odgovornost,« je dejal Carter. Sio je za podvig, ki so ga »mračni« s predvidenostjo in intenzivnimi vajami, potem ko je ostalo jasno, da »iranske oblasti ne bodo hoteli ali mogle z lastnimi pobudami rešiti »raščanja ujetih« ameriških državljanov na ambasadah v Teheranu. Operacija ni uspela, po Carterjevih besedah, zaradi »tehnične okvare«. Zato sem ukazal našim silam, naj se umaknejo. Pri umiku sta med oskrbovanjem z gorivom trčili dve ameriški letali. »Zgodilo se je na osamljenem puščavskem področju v Iranu, v neregularni ozračni sili,« je dodal Carter. »Zgodilo se je na osamljenem puščavskem področju v Iranu, v neregularni ozračni sili,« je dodal Carter. »Zgodilo se je na osamljenem puščavskem področju v Iranu, v neregularni ozračni sili,« je dodal Carter.

Ameriški predsednik je poudaril »humanitarni« namen akcije, ki »ni bila namenjena proti iranskemu ljudstvu,« bila pa je »potrebna in dolžnostna za obranitev življenja talcev, za obrambo interesov ZDA in za omilitenje napetosti v svetu.«

Zadnje izjave predsednika Carterja vzbujajo seveda velike dvome, saj je po njegovem »humanitarnem« posegu temperatura nevarnosti za svetovno sožitje dosegla ekstremno točko. Tega se verjetno zavedajo tudi v ZDA, kajti večina političnih predstavnikov je Carterjevo osebno odločitev sprejela včeraj precej negativno.

Z izjemo Henryja Kissingerja in republikanskega kandidata za predsedniške volitve Georgea Busha (bivši voditelj ameriške spionáže), ki sta Carterjev desant opravila z načelnostjo in trdnostjo, ki jo mora Amerika dokazati svojim zaveznikom (zato da jih s svojo vojaško sposobnostjo »prepriča« o pravilnosti svojega stališča), je vest sprožila v vseh ameriških krogih veliko presenečenje in zapovednost, saj se je zdelo, da so vladne sile sklenile umakniti predloge o vojaški intervenciji s katerimi je 18. aprila zagrozil Carter, potem ko so predvčerajšnjim članice EGS sprejele odločitev, da v roku enega meseca sprejmejo gospodarske sankcije proti Iranu.

Na iranski strani so bile reakcije v bistvu zelo umirjene in v znamenju neke previdnosti, ki si jo je bilo morda težko pričakovati. Tako

TEHERAN — V veliki slani puščavi Dešt i Kevir v iranski pokrajini Horasan je v noči od četrtka na petek klavarno propadel ameriški poskus, da z nastilno desantno akcijo mornariških strelecev in agentov ameriške tajnoobveščevalne službe CIA osvobodijo priprte ameriške diplomate v teheranskem veleposlanstvu. Pri umiku napadalcev je prišlo do tragedije, ko je transportno letalo trčilo v helikopter in je izgubilo življenje 8 Američanov, več pa jih je bilo ranjenih.

To je v bistvu vsebina včerajšnjega jutranjega sporočila Bele hiše, ki je seznanila svet, da so se ZDA odločile za vojaško akcijo, o so jo morale zaradi »tehničnih okvar« prekiniti. Skopost uradnih ameriških sporočil je le delno odpravila popoldanska tiskovna konferenca šefa Pentagona, obrambnega ministra Brownja, saj se je minister predvsem zatekel za običajnim »no comment« na jasna vprašanja častnikov. Ameriški obrambni minister se je pri svoji verziji omejeval na izjavo, da je v akciji sodelovalo devdeset mož poleg članov posadke transportnih letal, in sicer šest letal »C-130, hercules« in osem helikopterjev »Ch-53, sikorsky«. Priprava »odskočne deske« za desant na ameriško veleposlanstvo v Teheranu se je izjavila po Brownovih besedah zaradi tehničnih okvar na dveh helikopterjih, katerih posadke je sprejel na krov tretji helikopter, ki se je vrnil na letalono silo »Nimitz« v Arabskem morju. Pet helikopterjev je bilo torej premajhno število za desant, zato je predsednik Carter ukazal umik. Pri vletu je neko transportno letalo trčilo v helikopter; v eksploziji in požaru je izgubilo življenje osem oseb, štirje mornariški strelci so bili teže poškodani, več pa jih je bilo lažje ranjenih.

To je vsaj uradna ameriška verzija, ki pa pušča odprto marnostno vprašanje. Iranski vojaški krogi in sam ajatulah Homeini trdijo, da je bilo napadalcev ogromno več, nad 500, potrjujejo verzijo o trčenju, a trdijo, da so ameriška letala zasedovali iranski lovci, kar pa je najzanesljivejši glasnik ajatulah Homeinija trdi, da se na iranskih tleh še nahajajo pripadniki ameriške vojske, ki jim ni uspelo zbežati. Horasanske pokrajinske oblasti v Mešedu so zato ukazale prebivalstvu mesta Tabas in okolice, naj budno pazijo in omogočijo onesposobitev tujega sovražnika. Iranci tudi trdijo, da je ameriški obradun padlih premil, ker hoče prekriti »sramotni poraz«. Ob tem je zanimivo, da Teheran potrjuje ameriško verzijo, da ni prišlo do neposrednega spopada med iransko in ameriško vojsko, kot da bi obe strani skušale prikazati neuspeh kot skupek naključij. V pomanjkanju točnih poročil se same po sebi pojavljajo najrazličnejše hipoteze predvsem glede smeri ameriških transportnih letal.

Vsa poročila potrjujejo, da so letala pristala na Azorih, a od tu se sledovi izgubljajo. Najbolj verjetne so govorice, da so letala pristala na kakem vojaškem letališču ob Kairu, kljub temu da Egipčani odločno zanikajo tako možnost. Od tu naj bi ameriška transportna letala pristala na kakem oporišču v Bahreinu, Omanu ali celo v Pakistanu. Letala so baje nato skušala onesposobiti iranski radarski sistem z nizkim letom do puščave Dešt i Kevir. Med potjo so herculesi oskrbovali z gorivom helikoptere, saj je od Omanskega zaliva, kjer se nahajajo »Nimitz« do letališča pri Tabasu vsaj tisoč kilometrov razdalja. Manj verjetna je verzija, da so letala prispela iz Turčije, saj bi morala v takem primeru preleteti goste naseljena območja, kar bi preprečilo iznenadenje. Skoraj gotovo pa se Američani niso poslužili vseh teh opreznosti pri umiku in so baje ubrali najkrajšo pot, preko Saudske Arabije, Jordanije, Izraela in Grčije. Grška vlada je namreč sporočila, da je pri umiku dovolila ameriškim transportnim letalom prelet svojega ozemlja.

Zanimiva je tudi ugotovitev, da so kraj ameriškega pristanka kot prvi sporočili prav Iranci, kar zavrača trditve zahodnih tiskovnih agencij, da je iranska vojska v popolnem razsulu. Razni zahodni strateški izvedenci, predvsem pa britanski, postavljajo razne hipoteze, ki pa le delno mejijo na znanstveno fantastiko, saj je ob pomanjkanju zanesljivih podatkov skoraj vsaka verzija sprejemljiva. Ti izvedenci trdijo, da so mehanske okvare na helikopterjih skoraj nemogoče, saj so helikoptere Američani pred odhodom do potankosti preverili. Ti

»pisarniški strateg« ne izključujejo, da je vsa akcija propadla zaradi sovjetskih elektronskih motenj v komunikacijah. S tako verzijo je tudi opravičljiva čudna zadržanost iranskih vojaških in političnih krogov, ki niso sprožili tistih ukrepov, ki si jih bi vsako iz dosedanjih izkušenj pričakoval. Iranski vojaški krogi so baje ugotovili, da vsa stvar ni tako nedolžna kot izgleda iz uradnih komunikacij in so zato skrajno previdni, saj se zavedajo, da bi v konfrontaciji med veselama prav oni utrpeli največjo škodo.

Po vsem tem se samo po sebi zastavlja vprašanje o borbeni sposobnosti in učinkovitosti ameriške armade, ki se je kljub Carterjevemu prevzemu odgovornosti osmešila ne samo pred Iranci, ki že verjamejo »v božji poseg«, a tudi med samimi zavezniki, predvsem pred Izraelci, ki so takšno kršitev iranske suverenosti predlagali takoj po zasedbi ameriškega veleposlanstva v Teheranu na podlagi svojih izkušenj v uspešnem rajdu na letališču Entebbe v Ugandi.

Celotni akciji je sledil sam predsednik Carter, ki se je za ta poseg baje odločil v petek, 11. aprila; pripravili so jo v prvi polovici prejšnjega tedna; v tem času je Carter na tiskovni konferenci zaostrel gospodarske sankcije proti Iranu in je izjavil, da bo v kratkem prav sila »edina možna rešitev«. Iz tega je bilo mogoče razumeti, da Bela hiša pripravlja vojaško akcijo. (voc)

Po objavi vesti o ameriškem desantu je prišlo v Teheranu do množičnih manifestacij. Prebivalstvo je v razigranem vzdušju proslavljalo »zmago«, kljub temu, da sploh ni bil pojasnjen potek dogajanja; prva uradna verzija je namreč bila, da so iranske varnostne sile poglnele v beg skupino napadalcev. Se največ ljudi se je zbralo pred poslopjem ameriškega veleposlanstva, v katerem je se vedno zajetih 50 ameriških talcev. Študenti sicer navidezno niso reagirali na dogodek, vendar pa je tudi v samem veleposlanstvu vladala velika napetost in zaskrbljenost. Po mestnih ulicah pa so skupine mladincev, kakršno vidimo na sliki, oznanjale »zmago«. (Telefoto AP)

ZASKRBLJENOST IN NEGATIVNE REAKCIJE V VSEH MEDNARODNIH POLITIČNIH KROGIH

Vlade držav EGS poudarjajo, da jih Carter ni obvestil o svojih namenih, le Thatcherjeva »občuduje njegov pogum« - Jugoslavija proti vsakemu vojaškemu posegu - Ostra obsodba iz SZ

Demonstracija žensk pred veleposlanstvom ZDA v Teheranu (AP)

BRUSELJ — Propadli poskus osvoboditve talcev v veleposlanstvu ZDA v Teheranu je vzbudil v mednarodnih političnih krogih zaskrbljenost in v glavnem negativne reakcije. V krogih Evropske gospodarske skupnosti vladala osuplost nad nerazodno odločitvijo Carterja, ki je poseg po vojaški intervenciji ne da bi se kakorkoli posvetovali ali vsaj obvestil evropske zaveznike, pa čeprav so države deveterice prav pred kratkim sprejele diplomatske in gospodarske sankcije proti Iranu prav z namenom, da bi povečan nevojaški pritisk oddaljil nevarnost posegov s silo.

Vest o ponesrečenem posegu vojaških sil ZDA v Iran je izzvala začudenje in v splošnem obsodbo med zasedanjem skupščine Evropskega sveta, ki je v teku v Strasbourgu, ki ocenjuje Carterjevo odločitev kot »neodgovorno in avanturistično« in izražajo zaskrbljenost nad reakcijami islamskih študentov, ki imajo v rokah ameriške talce. Celotno v krogih vojaškega zavezništva NATO so izrazili zgolj »razumevanje za humanitarne nagibe Carterja«, ne pa za politične.

V vseh državah EGS so vlade ob prejemu vesti o propadu akciji poudarile, da niso bile obveščene o namenih predsednika ZDA in so izrazile zaskrbljenost nad možnimi posledicami. Italijanski zunanji minister Colombo je takoj nazval telefonske stike s Cossiga v Parizu ter z diplomatskimi zastopstvi v tujini, poročilo z ministrstva pa poudarja, da »so ob vsaki priložnosti izrazili nasprotovanje uporabi sile za osvoboditev talcev«. Vložen je bilo več parlamentarnih interpelacij (KPI, PLI, KD, PDUP in drugih strank), ki zahtevajo razpravo o iranski krizi in odločnejšo pobudo Italije za mirojno rešitev spora.

Zahodnonemški kancler Schmidt se je od sedaj vzdržal določenejših komentarjev, češ da nima dovolj jasnih vesti, a v nemški vladi prevladuje neveljavo in razočaranje nad ravnanjem predsednika ZDA, ter zaskrbljenost nad možnimi posledicami. Tudi belgijska vlada je odločno potrdila, da je Carter ni obvestil o svojih namenih in odklonila vsak komentar tudi na izrečen poziv komunističnih parlamentarcev. Le angleška vlada, kljub za trditvijo, da ni bila predhodno obveščena, ni obsodila vojaškega posega, gospa Thatcherjeva je pa celotno sporočilo Carterja zveliko občudovale, da njevo mnenje, da bi mogla propadla vojaška akcija vplivati na odločitve političnega vrha države EGS, ki bo jutri in jutrišnjem v Luksemburgu, glede potrditve ali preklica gospodarskih in

Zdravstveno stanje predsednika Tita brez sprememb

LJUBLJANA — Zdravniški konzilij je včeraj sporočil, da je splošno zdravstveno stanje predsednika republike Josipa Broza Tita brez bistvenih sprememb glede na dan prej in je še naprej izredno težko. V četrtek omenjeni znaki umiranja se ohranjajo. Nadaljujejo intenzivno zdravljenje.

Sporočilo zdravniškega konzilija je več kot 50 domačin in tujim novinarjem prebral včeraj nekaj minut po 12. uri predsednik komisija za informiranje pri IS SRS Tone Vahen. Že iz njegovega dokaj mirnega in sproščene izraza je bilo mogoče razumeti, da preden je sploh prebral »poročilo«, da se zdravstveno stanje predsednika Tita ni poslabšalo, pa čeravno ostaja izjemno težko in ne dopušča nikakršnih iluzij. Dejstvo pa je, da je kakor, da organizem predsednika Tita po štiridesem letih boju s hudo boleznijo in navzlic tem operacijam še vedno pozitivno reagira na intenzivno medicinsko terapijo.

PREDSEDNIK REPUBLIKE PERTINI V MILANU ZA 35. OBLETNICO DNEVA VSTAJE

PROTI TERORIZMU S POŠTENOSTJO IN POGUMOM

Številne manifestacije in svečanosti v Italiji - Predsednica poslanske zbornice Nilde Iotti v Genovi: »Izkoreniniti je treba kali terorističnega nasilja«

MILAN — Petinadeset obletnico dneva vstaje so proslavljali po vsej Italiji s številnimi manifestacijami in spominskimi obredi. Osrednje svečanosti v Milanu se je udeležil tudi predsednik republike Pertini, ki je bil v boju proti nacifasizmu vedno v prvi vrsti.

Med številnimi manifestacijami, ki se jih je včeraj udeležil, velja omeniti predvsem njegov obisk delnege centra za strokovno izpopolnjevanje, kjer je v pogovoru s študenti z iskrenimi in enostavnimi besedami, kot je pač značilno zanj, izpovedal svoje misli in občutke ob letošnjem dnevu vstaje.

»Ne, niso se uresničila vsa upanja, ki smo jih udeleženci odpornekega gibanja gojili za prihodnost. Hudi problemi bjejo italijanskemu ljudstvu: nasilje, brezposelnost in uživanje mamljivosti. Toda v Italiji je svoboda, je demokracija,« je dejal Pertini in za obrambo teh bistvenih vrednot je spregovoril o »novem odporu«, ki se lahko uresniči s poštenostjo in pogumom. Te lastnosti pa jih nujno morajo imeti predstavniki političnega razreda, ki vodijo in upravlja Italijo. Mladina ne sme biti razočarana, ne sme

izredno praznično. V Ravenni pa se je spominskega obreda udeležil minister za kulturne dobrine in o kolje Biasini, ki je med drugim izrazil upanje, da se splošni obsodbi terorizma pridruži jasna in odločna opredelitev proti nasilju, ki je ne sme več spremljati miselnega neopredeljenost in medlost.

Tudi predsednica poslanske zbornice Nilde Iotti, ki se je včeraj udeležila spominskih manifestacij ob 25. aprilu v Genovi, je v svojih govorih izhajala iz zgodovine in pomena odpornekega gibanja, predvsem zato, da bi ovrnila vlogo odpornekega vrednot v premostitvi sedanje krize, ki jo italijanska družba doživlja. Tudi v njenih besedah je bil terorizem in boj proti njemu v prvi vrsti.

»Prepričana sem, da smo sedaj na višku protiterorističnega boja. In prav sedaj, ko se dviguje meglina nad teroristično dejavnostjo, moramo iti do konca. Odkriti je treba politične voditelje te strategije, ki se sega po življenju Alda Mora, Guida Rosse, Emilia Alessandrini, Piersanti Mattarella, Vittoria Bacheletta in še mnogo drugih. Samo tako bomo resnično izkoreninili kati terorizma in izbrisali dokončno

25. APRIL V OKOLIŠKIH OBČINAH

ZA MIR, PRIJATELJSTVO IN PROTI TERORIZMU OSREDNJE MISLI NA SVEČANH SLOVESNOSTIH

Na osrednji proslavi v Nabrežini tudi gostje iz Komna - Kriška sekcija KPI poimenovana po J. Verginelli - Krstna izvedba Otave kantate Minuta tišine Občini Dolina in Marzabotto bosta danes podpisali sporazum o prijateljstvu

Kakor je navdušenje nad pridobljeno svobodo združilo v slovesnem občutju vse svobodoljubne ljudi, tako je tudi večeršnja proslava pomembnega jubileja zbrala vse, ki hrepenijo po miru in odganjanju grožnje nevarnosti nasilja. Neizgovorljiva, a občutena vez je tekla med tisoči ljudi iz oddaljenih krajev iz Slovenije in drugih dežel, ki so obiskali Rižarno in je bilo med morjem avtomobilov na parkirnih površinah okrog spomenika težko izslediti avtomobil s tržaško registracijo.

Po okoliških vaseh, na Krasu in v Bregu pa so se nadaljevala predvečernja priredila, ali prav za dan osvoboditve zasnovane slovesnosti. V devinsko - nabrežinski občini so 35. obletnico osvoboditve proslavili v znamenju miru, prijateljstva med narodi in boja proti terorizmu. Osrednja proslava je bila na nabrežinskem trgu, kjer sta poleg priložitostnih govornikov podžupana Caldija in župana Škerca, nastopila pevski zbor I. Gruden ter domača godba na pihala. Manifestacije se je udeležila tudi delegacija partizanskih in drugih organizacij iz Komna. Pred tem so predstavniki občinske uprave in enotnega antifašističnega odbora položili vence na spominska obeležja v Slivnem, Mediji vasi, Devinu, Cerovljah, Mavhlinah, Prečniku, Trnovci, Praprotnu in Sempolaju.

Podžupan Caldi je, v italijanski, med drugim opozoril na nape-tenost v mednarodnem političnem življenju, ki lahko privede do hudih posledic, poleg tega pa tudi navedel pobude devinsko-nabrežinske uprave, ki si je prizadevala za utrditve prijateljskih odnosov, seveda v mejah svojih sposobnosti, med sosednjima narodoma, katerega sklopno delanje je bilo vsekakor pobratenje z Buji. Zaznel je, da bi Slovenci čim prej dobili zaščito in zakon in se zahvalili organom javne varnosti, ki imajo gotovo svoj velik delež zasluga v boju proti terorizmu. Župan Škerca je pri pristopu opozoril, da obletnica osvoboditve sovpada s 10-letnico postavitve spomenika, ki so ga nabrežinski občani zgradili v znak hvaležnosti več kot 100 padlim borcem v NOB. Spomnil se je težke bolezni predsednika Tita, velikega voditelja slavne partizanskega boja proti okupatorju in enega največjih protagonistov bogate zgodovine bojev za mirno sožitje med narodi v svetu. Ostro je obsodil skrunitev spomenika bazojskim žrtvam in pomanjkanje dvojezične table, ki jo je občinska uprava postavila kot znak pobratenja z Buji. Z zaskrbljenostjo se je zaustavil ob nevarnem političnem in gospodarskem položaju, ki ogroža mir v svetu. Ob zaključku svojega pogoja je poudaril, da moramo odločne zahtevati odobritev zaščitenega zakona za našo skupnost in izraziti prepričanje, da bomo to dosegli, če bomo ostali zvesti idealom NOB, za katere je padlo toliko borcev, ki jih bomo imeli v večnem spominu.

Za bogato proslavo 35-letnice osvoboditve je poskrbela kriška sekcija KPI, ki se je ravno večerjaj poimenovala po domačem borcu in antifašistu Josipu Verginelli. Zjutraj so vašačini položili vence na obeležja NOB in pred spomenikom padlim; po polnoči pa se je v Ljudskem domu odvijal osrednji del proslave. Uvodoma je zaigrala mladinska godba na pihala s Proseka, ki jo vodi Slavko Lukša. Nato so se na govorniški odru zvrstili predstavniki borčevskih in političnih organizacij ter gostje iz Slovenije in iz Bresce, ki so v svojih nagovornih spominih, kako težak trenutek preživlja mir v svetu in kako pravi, da je boljše zglede iz zgodovine, da bomo v miru umirjeno dočeli. Zato bodi ime in delo Josipa Verginelle vsom volilo in luč, kako se je treba za skupnost žrtvovati, kako je treba živeti za njen blaginjo. Kulturni program sta pod večer izpolnila se ženski in moški zbor Valentin Vodnik iz Doline, ki sta Krizanom predstavila svoj partizanski koncert, ki sta ga naštevala prav za 35-letnico osvoboditve. Kriško občinstvo je bogatemu sporedu sledilo z enkratnim navdušenjem, poseben aplavz pa je namenilo krstni izvedbi Otave kantate Minuta tišine s pianistko Vihro Kodričevico in recitatorjem Borisom Pangercem. Borbeno in partizansko pesem je se vedno pri srcu našim ljudem in prav zato so dolinski pevci in pevke doživeli v Križu prisrčen sprejem.

Spominski tek bratstva in osvoboditve dolinske, koprke in miljske občine je večerjaj krenil iz Borsta preko Ricmanj, Loga, tovarne Grandi motorji in Domja v Milje, kjer je šafeta prenočila. Zvečer pa je bil v gledališču France Preserena koncert dža Oman-Hrvatit, ki, kljub priznani umetniški vrednosti izvajalcev, ni pritegnil mnogo ljudi.

Danes zvečer ob 18.45 bo prišla šafeta v Boljunc, kjer bo tudi prenočila. Osrednji dogodek v gledališču v Boljuncu pa bo podpis sporazuma o prijateljstvu med občino Dolina in Marzabottom. Ženski in moški zbor Valentin Vodnik bosta izvedla koncert partizanskih pesmi. (as-ris)

Danes se poročita
SONJA KOSMINA
in
ROBERTO CAFAR

Obilo sreč in zadovoljstva na skupni življenjski poti jima želijo starši in sorodniki.

Pred kriškim spomenikom je spregovoril tudi Gigi Bogatec

Z VČERAŠNJE PROSLAVE V LJUDSKEM DOMU PRI KOROŠCIH

MILJE ZA DEMOKRACIJO IN MIROLJUBNO SOŽITJE

Demokracija in svoboda sta nekaj, kar si moramo nenehno izboljševati, dan za dnem, leto za letom. Taki so bili tudi partizanski komandant Vladimir Kenda med večeršnji dopoldanski slovesnosti ob 35-letnici osvoboditve na Marčevnem trgu pod miljskim županstvom. Pridobitve odpravnosti in osvobodilnega boja niso bile še nikdar po drugi vojni tako ogrožene kakor danes, to pa zato, ker pri nas še vedno ti pod pepelom žerjavca nacionalistične mržnje in sovražstva do slovenskega življa, kar dokazuje, kot je naglasil govornik, tudi oskrnitev spomenika bazojskim žrtvam: njegovi storilci so hoteli jasno in nedvoumno povezati napad na Slovence z napadom na vso demokracijo, na pridobitve osvobodilnega boja, na napad na republiko, na ustavo, na odprnisko in partizansko gibanje.

Miljski občinski upravitelj so res dostojno proslavili državni praznik. V zgodnjih urah je njihova delegacija položila venec k spominski plošči Alme Vivode v Trstu, nakar je bila pred poslopjem občinske uprave v Miljah srednja slovesnost. Uvodoma je spregovoril podžupan Ezio Ciacchi, ki se je spomnil treh junakov, poudaril važnost mednarodne medobčinske mladinske prijateljske šafete in naglasil potrebo po demokraciji in zgrnitvi vseh občanov v neprediren protiteroristični okvir. Zatem je spregovoril Kenda, ki je poleg omenjenega priporočil podvojeno zagnanost v boju za mir in miroljubno sožitje pri nas, omenil ugodnosti osimskega sporazuma in zahteval celovito zakonsko zaščito vseh Slovencev v Furlaniji-Juljski krajini.

V navzočnosti več tisoč ljudi je nato prevzel besedo nekdanji partizanski komandant Italo Soncin, ki je mimo stroge obsodbe terorizma podčrtal nujno, da bi vsi borci za svobodo posredujejo svoje izkušnje današnjemu mlademu rodu, ter potrdil veljavnost parlamentarne demokracije v Italiji, ki je nastala iz odprniskih gibanj. Na govorniški odru so bili tudi dolinski

župan Švab, predsednik občinske skupščine Koper Mario Abram, zastopnik koprke Zveze borcev, domaćin Mario Santin (bivši borec v bataljonu «Alma Vivoda»), zastopnik Zveze socialistične mladine v Kopru Igor Tominc in seveda predstavnik občinske miljske uprave.

Z Marčevnjega trga se je potem odvil res dolg sprevod do spomenika padlim, kjer je bilo polaganje vencev in kjer je množica dočakala mladinsko šafeto dolinskih športnikov in mladincev; ti so v slovensčini ter italijanskih predstaviteljskih miru, nato pa šafeto na palico s poslanico izročili miljskim športnikom, ki so jo prenesli skozi Milje pred županstvom. Medtem je množica po drugi poti ravno tako krenila do občinske palače in položila venec k spominski plošči v veži županstva.

Sledilo je polaganje vencev k pomniku v bivši ladjedelnici Felsberg, h grobovom na partizanskem pokopališču in k spomeniku padlim pri Korošcih, kjer je spregovoril miljski župan Bordon in kjer je koncertiral Tržaški partizanski pevski zbor, za katerim je nastopila še domača mladinska godba na pihala pod vodstvom Milana Corettija. Oskar Kjuder in njegov ansambel sta seveda izabrala navdušeno odobravanje, ki bi mu tudi ne bilo konca, ko bi TPPZ potem ne moral v Koper, kjer je zvečer nastopil ob jubileju ustanovitve OF.

V Ljudskem domu pri Korošcih je najprej spregovoril tajnik Društva Slovencev miljske občine Vdovčev, ki je med drugim podčrtal važno vlogo Slovencev v razvojnem procesu tamkajšnje občinske skupnosti, za njim pa je župan Willer Bordon naglasil pomen novega odpravnosti: proti terorizmu, ki deluje v koristi reakcionarnih sil. Terorizem bo mogoče streliti, dejal Bordon, samo z neposredno udeležbo občanov, oziroma delovnih ljudi pri odločanju o javnokoristnih zadevah. Bordon je očiglasno tudi protislovenske izpade in pozval v javnost, naj krepi demokracijo s poštenim delom. (dg)

SINDIKATI O COMELLIJEVI PROGRAMSKI IZJAVI

Z intenzivnim delom nadoknaditi trimesečno zamudo v poslovanju

Med najbolj pereča vprašanja sodijo obnova potresnih območij, ovrednotenje mednarodne vloge Furlanije-Juljske krajine in odprava razlik v gospodarskem razvoju. Deželna stvarnost zahteva stalen dialog med deželnimi organi in sindikati

Tajništvo enotne sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL za Furlanijo-Juljsko krajino se je te dni sestalo v Vidmu, da bi vzel v pretres programske izjave predsednika deželne odbora v skupščini ob u-mestnosti nove tribarvne uprave.

V poročilu, ki so ga izdali po seji, sindikalno tajništvo naglašja, da je glavna naloga novega deželnega odbora, da se nemudoma loti številnih odprtih vprašanj, da bi nadoknadil trimesečno zamudo, nastalo zaradi krize v deželnem vodstvu. Poročilo dodaja, da se bo sindikalna zveza izrekla o novi vladi na podlagi njene prioritarnosti na sočudenje s sindikalnimi organizacijami v zvezi z najbolj perečimi problemi deželne stvarnosti.

Med takšna vprašanja sodi po mnenju sindikatov prvenstveno sestava deželne razvojne načrta, ki naj upošteva potrebe manj razvitih območij Furlanije - Juljske krajine, se pravi tržaške in goriske pokrajine, okoliša San Vito in Furlanske nižine. Načrt mora nadalje obsegati prenosno pravne ureditve vprašanj, ki zadevajo podporo za proizvodne dejavnosti, tržišče dela, strokovno izobraževanje mladih, zdravstvo in stanovanjsko gradnjo, pri čemer morajo biti posebej zaščiteni interesi manj premožnih slojev.

Nujno potrebni so nadalje novi posegi na področju solstva in prometa. Glede vseh omenjenih vprašanj je sindikalna zveza že predložila deželnim organom vrsto konkretnih predlogov. Podrobne predloge so sindikati izdelali tudi kar zadeva obnovo Furlanije po potresu. Na tem področju je deželno vodstvo dolžno, uvesti strogo nadzorstvo nad gibanjem gradbenih stroškov ter privabiti v Furlanijo - Juljsko krajino nova gradbena podjetja in dodatno delovno silo.

Prav tako nujno so posegi deželne uprave za ovrednotenje mednarodne vloge Furlanije - Juljske krajine, zlasti v luči osimskega sporazuma, pravkar podpisane pogodbe o gospodarskem sodelovanju med Jugoslavijo in EGS ter skorajšnjega pristopa Grčije k deveterici. Dežela mora v tej zvezi brez vsakega odlašanja nastopiti pri italijanski vladi in pri vodstvu EGS, da bodo Furlaniji - Juljski krajini zagotovljena finančna sredstva za izboljšanje prometnih zvez s preostalimi Evropo. V tem okviru si je treba prizadevati, da bodo dolobne osimskega sporazuma postale dejanska priložnost za nadaljnji razvoj političnih in gospodarskih odnosov med našo deželo, Jugoslavijo in Evropo.

Kar zadeva Comellijevo predlog o uvedbi rednih stikov s sindikalnimi organizacijami poročilo naglašja, da se deželno tajništvo CGIL - CISL - UIL s to zamisljo strinja, kolikor je deželni odbor res pripravljen sočutiti se z gledišč sindikatov o posameznih problemih. Ta pripravljeno mora priti najprej do izraza v zakonodajni dejavnosti, ki se nanaša na posege v program, ki se letošnje leto. Mimo tega pa je treba nekatera poglavja v programski izjavi skupne poglabiti in izgladiti obstoječe razlike v glediščih deželne uprave in sindikalnih organizacij.

● V torek, 29. aprila, se bo sestal rajonski svet za zahodni Kras. Na dnevnem redu, poleg drugih vprašanj, razprava o tolgovinskem načrtu.

PO PETKOVI SKRUNITVI SPOMENIKA BAZOVIŠKIM JUNAKOM

Fašisti so si «uradno» prevzeli odgovornost nad podlim dejanjem

Telefonski poziv deželnemu sedežu RAI - Protesti demokratičnih sil
Jutri počastitev žrtve nacifasizma pred spomenikom v Bazovici

Demokratični ljudje so večerjaj praznovali Dan vstaje in 35-letnico osvoboditve izpod nacifasističnega jarma. To praznično vzdušje pa je skakalo v našem mestu podli epodvigi fašističnih pobalnov na bazojski gmajni, kjer so se enkrat oskrnili spomenik bazojskim junakom. In to prav na predvečer praznika. Divji fašistični nostalgiki so pod spomenikom našim herojem zace-

mentirali kaminato ploščo s fašističnim simbolom, nato pa s cementom še pomazali imena bazojskih junakov. Ze po samem storjenem dejanju ni bilo dvoma, kdo je to o-pravil. Večerjaj pa so neofašisti tudi «uradno» potrdili svoje dejanje.

Okrog 11.30 je na deželnem sedežu RAI zabrel telefon. Oglasil se je eden izmed skrunilcev bazojskega obeležja, ki je dobesedno dejal, da bodo novinarji lahko našli fotografije «skrunilnega podviga» na Trgu Oberdan, blizu doma borcev, pod velikim kovinskim al-pinskim peresom (spomenikom), ki je delo tržaškega kiparja Marcella Mascherinija. Oglasil se je moški glas, z značilnim, tržaškim akcentom in govornico. Telefonski poziv je bil vsekakor točen, kakor so pozne-je ugotovili časniki tržaškega se-deža RAI in funkcionarji digosa, ki so bili takoj obveščeni o enad-bi. Ob vznokju spomenika alpin-cem so res našli dve fotografiji, zaviti v časopisni papir krajevne-ga italijanskega dnevnika. Kaže, da sta bili obe fotografiji posneti takoj po skrunitvi, razvil in posnel pa ju je neuki fotograf, saj sta bili obe dokaj blede, oziroma motni, vendar se je kljub temu dalo na kamnu z zloglasnim «facions» razbrati napis v rimskih črkah, in sicer «1929» sedmo leto fašističnega veka», pod tem pa «slava padlim kameradam». Iz fotografij je razvidno, da so ka-men pobrali iz tistih javnih stavb, iz katerih so takoj po fašističnem padcu odstranili vse podobne okra-ske črnege terojia. Zaenkrat pre-iskovalci nimajo še točnih podatkov, kateri fašistični pobalini so izvajal-ci oskrnitve, preiskava pa je se-veda «v polnem teku».

Ta ponovni fašistični izbruh, ki ima namen kaliti miroljubno odno-se ob meji in je naprejen proti tu-živičnim pripadnikom slovenske na-rodnostne skupnosti in vsem demo-kraatičnim ljudem, ni ostal brez od-meva. Demokratične organizacije so takoj protestirale in obsodile nore-nje fašistične drhali, s tem v zve-zi pa je senatorka Gerbecva posla-la notranjemu ministru Rogonjujjo brzojavko, v kateri ga opozarja, da zadnji fašistični izbruh v Trstu na-rekujejo okrepitev vrst agentov jav-ne varnosti, ki morajo pospešiti svo-je preventivno nadzorstvo. Tržaški kvestur, pravi v svoji brzojavki se-natorka Gerbecva, je treba dodeli-ti še najmanj 24 agentov, ki jih je vlada sicer že več mesecev od te-ga obljubila, po nenehni interpelacijah in prizadevanjih komunistič-ne predstavnice.

Tudi na sinočnjem koncertu Tr-žaškega partizanskega pevskega zbora pri Korošcih so obsodili fašistični izbruh. Predstavniki TPPZ je dejal, da ves kolektiv zbora o-gorčeno «bojsko gnusno fašistično oskrnitev spomenika bazojskim žrtvam na bazojski gmajni ter so-di, da se podlo dejanje ukvirja v širši načrt sistematičnega kaljenja

Tudi na sinočnjem koncertu Tr-žaškega partizanskega pevskega zbora pri Korošcih so obsodili fašistični izbruh. Predstavniki TPPZ je dejal, da ves kolektiv zbora o-gorčeno «bojsko gnusno fašistično oskrnitev spomenika bazojskim žrtvam na bazojski gmajni ter so-di, da se podlo dejanje ukvirja v širši načrt sistematičnega kaljenja

OD MARČA LANSKEGA LETA
Življenjski stroški
narastli za 25,7 odst.

Statistični urad tržaške občine je objavil podatke o gibanju po-kazatelja življenjskih stroškov v preteklem marcu. Iz objavlje-nega pregleda je razvidno, da so se cene na Tržaškem v pre-tekletem mesecu dvignile za 0,2 odst. v primeri s februarjem. V primeri z marcem lanskega le-ta pa je pokazatelj življenjskih stroškov poskočil za 25,7 odst. Pri posameznih komponentah pokazatelja so v zadnjem letu zabeležili naslednje podrobtve: prehrana +15,5 odst., oblačila 26,9 odst., električna energija, plin in goriva +55,5 odst., sta-novanje +26,8 odst. in razni stroški +32,3 odst.

KULTURNI DOM

v Ulici Petronio 4

TOREK, 29. APRILA 1980, OB 20.30

PROSLAVA 35-LETNICE OSVOBODITVE

nastopata:

TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR

OTROŠKI PEVSKI ZBOR OSNOVNE SOLE
KAREL DESTOVNIK - KAJUH IZ GROPADE

govorita:

BOGO SAMSA
ARTURO CALABRIA

VSEDRŽAVNO ZDRUŽENJE PARTIZANOV ITALIJE - ANPI
SLOVENSKA KULTURNO - GOSPODARSKA ZVEZA
ZDRUŽENJE AKTIVISTOV NARODNOOSVOBODILNEGA
GIBANJA NA TRŽAŠKEM
TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR

V ČETRTEK V KULTURNEM DOMU

KONCERT SLUŠATELJE SARAJEVSKE AKADEMIE

Mladi glasbeniki so dokazali visok nivo muziciranja
poglobiti stike med Glasbeno matico in sarajevsko

V četrtek zvečer so imeli študen-tje akademije za glasbo iz Sara-jeva v mali dvorani Kulturnega doma celovečerni koncert. Saraje-ški mladi glasbeniki so bili gostje šole Glasbene matice iz Trsta in le-tem urili obisk, saj so bili lan-sko leto slušatelji naše Glasbene ustanove v Sarajevu in tam nasto-pali pred domačim občinstvom.

Študentje akademije za glasbo iz Sarajeva, ki jih je vodil dekan prof. Zdravko Verunica, so se v zamejstvu zadržali več dni, saj so imeli koncert tudi v Gorici, in si-icer v sredo zvečer, v nadaljevanju obiska pa, kot rečeno, tudi koncert v Kulturnem domu. V četrtek ju-traj je sarajevske goste, ki so jih spremljali predstavniki Glasbene matice, sprejel na sedežu SKGZ tajnik naše krovne organizacije Du-šan Udovič in jim obrazložil neka-terne aspekte iz življenja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, ozi-roma boj, da bi nam bile priznane vse pravice.

Na četrtekve koncertu so nato sarajevski glasbeniki dokazali vi-sok nivo muziciranja in pri nika-terih je bilo opaziti veliko več, kot pa samo golo šolsko znanje, kar napoveduje, da se bodo gojenci sa-rajevske Glasbene šole razvili v vr-hunske glasbenike. Za tako kva-liteten večer se je žal v mali dvora-ni Kulturnega doma zdrlo pre-skromno občinstvo, tisti pa, ki so se udeležili koncerta, so zapustili dvorano nedvomno obogateni. Sa-rajevčani so izvajali skladbe Mo-zarta, Liszta, Grovleza, Chopina, Prokofjeva, Prebände, Köttschaua, Magdielja in Papanopola, nastopili pa so Karin Hauzer, Neska Lović, Damir Huljev, Jadranka Bodolanc, Nebojša Kurlanović, Sreten Mari-lović, Zoran Mitrušić in Marina Bi-jelić.

Po koncertu so se vsi zadržali v prostorih Kulturnega doma na za-kuski. V zdruvacih, ki so jih imeli ravnatelj Glasbene matice Sveto Grčić, Dušan Hreščak in dekan sa-rajevske akademije Zdravko Veru-nica, da je prišla do izraza želja, da je treba tako sodelovanje in pri-jateljstvo še bolj poglobiti. (mč)

Tretje predavanje o stari glasi

Gosta GM bosta jutri Mauro Uberti in Giulia Polacco

Po predavanjih o starih instru-mentih bo predavanje o baročnem petju še posebej zanimivo. Petje je bilo vedno najzlahtnejši glasbeni izraz, še posebej pa velja to za re-nesanso in za barok. Čeprav je pe-tje najbolj naravno, moramo pri-iskavati načina petja stare glase premostiti razne težave; saj nima-mo takih konkretnih pripomočkov, kot so stari instrumenti.

Predavatelj Mauro Uberti pouč-uje eksperimentalno petje na kon-servatoriju v Parmi, baročno petje na raznih polnihih tečajih. Na antropološkem inštitutu turinske u-

Pisano cvetje na sejmišču

Deželni odborik za turizem, tr-govino in športne dejavnosti A. Bomben je večerjaj dopoldne v ime-nu deželnega odbora slovesno od-prl Salon cvetja na razstavišču pri Montebello. Salon, ki je urejen v štirih paviljonih in na obsežnih od-prtih površinah, bo odprt za ob-činstvo do vključno 4. maja.

Številne povabljenice in goste, ki so si po uradnem odprtju ogledali salon, je spremljal predsednik se-jemske ustanove P. Toresella. Sa-lon, ki obsega najrazličnejše vrste cvetja in okrasnih rastlin ter dre-vesa, je urejen tako, da so ekspo-nati kolikor mogoče nazirani v svo-jem habitatu, posebno poudarjena pa je skrb za zaščito naravnega okolja. K temu prispevajo še po-sebej razstave, ki so jih pripravile tržaška, gorška in ljubljanska ob-čina in ki prikazujejo način, kako naj bi bile urejene zelene površ-ine v mestih.

O problemih zelenih površin v obljudenih središčih in se zlasti v večjih mestih bo v petek, 2. maja, stekla razprava ob posebnih okrogli mizi, ki bo ob 16. uri v dvorani za konferenco na samem sejmišču. Dr. Vladimir Vremec bo govoril o jav-nih zelenih površinah, dr. Millo bo obravnaval vprašanje zelenih po-vršin, ki jih je treba zaščititi, ar-hitekt Franz Bogaert iz Trevisa pa bo obravnaval temo urejanja ze-lenih površin.

Danes in jutri bo salon odprt za občinstvo neprekinjeno od 10. do 21. ure. Od ponedeljka dalje pa bo razstava dostopna od 9.30 do 12.30 in od 15.30 do 21. ure. Vstopnina

Razstave

V Prosvetnem domu na Op-bo v sredo, 30. aprila, odprta-stave Roberta Hlavatyja. O sta-ri njegovih delih bo spregovoril ter Krečič, ravnatelj arhitekturne muzeja v Ljubljani. Nastopila bo umetniška skupina «Teatro delo-rala» je pa pri raznih delih za njih za radio, plošče in film učuje v La Spezia.

V galeriji Cartesius je razstava Glacoma Porzana. Stava bo trajala do 8. ma-ja, umikom ob delavnikih od 10. do 13. in ob nedeljah od 11. do 13. V galeriji Planetario je razstava slikarja Price. Ura-tila 11. do 13. in od 17. do 20. ne-deljah in ponedeljkah je zapra.

V občinski galeriji je odpr-tavo svojih akvarelov Giorgi-menti. Razstava bo odpr-ta 11. do 13. in od 17. do 20. ne-deljah in ponedeljkah je zapra.

V avli šole Caprin je odpr-tavo svojih del Raffaele Bona-stava lo odprta do 2. maja, a-kom ob delavnikih od 9. do 11. ure.

Razna obvestila

Sindikati slovenske šole, ta-Strst, obvešča šolske osebe (in neučno), da je na sedežu UL Filzi 8 na ogled zakon 28. 7. 1979, ki obravnava pravo-službenih let v zasebnih po-za državne uslužbenosti. Zaka-rati bodo dobili na sedežu vsak torek in petek od 9. do 11. ure, tudi, ustrezne formulir-prošnje.

Koncerti

Jutri, ob 11. uri bo v okra-jdeljskih koncertov nastopil v-riju komorni ansambel Verdi, ki ga vodi Severino Zana. Na sporedu Mozart in Stravinski.

Izleti

Združenje Union javlja, da let v Baško na Krk dne 28. in ne 27. aprila (zaradi tega ovir). Vse, ki so se prijavile, simo za razumevanje. Za več-macije na sedežu združenja Valdirivo 30, tel. 64-459, od 17. do 19.30 razen ob so-botah.

Sekcija slovenske skupnosti Nabrežina organizira 10. in 11. izlet v Kumrovec in hrvaške gorje. Vpisovanje pri: Nevenko dnu, Orlandu Zbogarju in Kralju.

Deželni svet časnikaške zbor-Furlanije - Juljske krajine st-ruje s svojim predsednikom lom Soncinjem ob izgubi mater

Elisabette Soncin
Zalovanju se pridružujejo volilnega sveta časnikaške Furlanije - Juljske krajine verjeni svetnik INPG Giorgio losseveh.

Medja vas, Nabrežina, Tržič, 26. aprila 1980

Medja vas, Nabrežina, Tržič, 26. aprila 1980

Medja vas, Nabrežina, Tržič, 26. aprila 1980

Medja vas, Nabrežina, Tržič, 26. aprila 1980

Medja vas, Nabrežina, Tržič, 26. aprila 1980

Medja vas, Nabrežina, Tržič, 26. aprila 1980

Gledališča

ROSSETTI
Danes ob 20.30 (konec ob 23.45)
«red druga sobota» bo Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine predstavilo delo Pier Paola Pasolinija «Caldarona». Režija Giorgio Pressburger. Zadržna predstava v abonmaju.
AVDITORIJI
Od 28. aprila bo gledališki ansambel da Cooperativa Attori e Tecnici predstavil delo Ludwiga Tiecka «Obiti maček». Rezervacije pri osrednji blagajni. Abonenti 20% popusta.

Kino

Cappella Underground Ciklus mačarskega filma. 16.00 «Zviti Matija». Režija Atila Dargava. Otroški film. Vstop je brezplačen. 18.00 «Hudič porazi ženo». Režija Ferenc Andras.
Aldebaran 16.00-22.00 «Rocky Morors». Barvni film.
Nazionale 15.30-22.15 «The dragon». Barvni film za vsakogar.
Ariston 16.00-22.00 «Il mago di Lubino». A. Arkim in L. Fletter. Barvni film.
Ritz 15.30 «Qua la mano». A. Celenzano in E. Montesano. Barvni film za vsakogar.
Eden 16.30-19.20-22.00 «Il tamburo di lat'a». Mario Adorf. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Excelsior 16.30 «Kramer contro Kramer». D. Hoffman. M. Streep. Grattacielo 16.30 «Kiss Pontons» - I Kiss - Glasbeni film.
Fenice 16.00 «Sono fotogenico». Renato Pozzetto. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Mizom 16.00 «Tess». N. Kinski. Barvni film za vsakogar.
Filodrammatico 15.30-22.00 «La porno teen-ager». Barvni film. Strogo prepovedan mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.00 «Sindrome cinese». J. Lemmon. J. Fonda in M. Douglas. Barvni film za vsakogar.
Moderno 16.00 «Gli aristogattisti». Barvni film.
Aurora 15.30 «Che coppia quei due». R. Moore in T. Curtis. Barvni film za vsakogar.
Capitol 16.30 «Caboblanco». Charles Bronson. Barvni film.
Vittorio Veneto 16.15 «Fuga da Alcatraz». Clint Eastwood. Barvni film za vsakogar.
Volta (Milje) 17.00 «Rocky II». S. Stallone. Barvni film.

Včeraj-danes

Danes, **SOBOTA**, 26. aprila
ZDRAVILA
Sonce vzhaja ob 6.00 in zahaja ob 20.05. Dolžina dneva 14.05 - Luna vzhaja ob 16.18.
Jutri, NEDELJA, 27. aprila
BISTRA
Vreme včeraj: najvišja temperatura 16,9 stopinje, najnižja 10 stopinj, ob 18. uri 9,8 stopinje. Zračni tlak 1007,4 mb ustenjen, veter 28 km na uro severnik, s sunki burje 50 km na uro, vlaga 55-odstotna, nebo po oblačnem, morje razgibano, temperatura morja 12,8 stopinje.
DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg Garibaldi 5, Ul. Diaz 2, Ul. Soncini 179, Ul. Revoltella 41.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo 1.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo 1.
LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228 124. Bazovica: tel. 226 165. Opčine: tel. 211 001. Prosek: tel. 225 141. Božje polje: Zagonik: tel. 225 596. Nabrežina: tel. 20-121. Sestanj: tel. 209 197. Zavlje: tel. 213 137. Milje: tel. 271 124.

Vse naše prijatelje zamejske Slovence vabimo v nedeljo, 27. aprila, ob 16. uri na
DAN OF
na praznovanje dneva osvobodilne fronte in spomenika dela 1. maja ter slavnostni otvoritvi asfaltirane ceste Sepulje - Utovlje ter Grahovo Brdo - Gaberk. Po proslavi prosta zabava s plesom. Igra domači ansambel Avanturisti. Preskrbljeno je za dober kraški teran in prst.
DOBRODOŠLI NA CVETOČI KRAS
Vaška skupnost Utovlje Gr. Brdo
Krajevna skupnost Tomaj

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom
Danes, 26. t.m., ob 20.30
JOHN M. SYNGE
VRAZJI FANT
ZAHODNE STRANI
komedija v treh dejanjih

GLASBENA MATICA TRST
Oddelek za staro glasbo
Jutri, 27. aprila, ob 10.30 v šoli Glasbene matice bosta predvajala o baročnem petju in baročni teatralnosti
MAURO UMBERTI
in
GIULIA POLACCO
Vstop prost

ZADRUGA PLANINSKI DOM MANGART
vabi vse člane in prijatelje na
OBČNI ZBOR
ki bo v ponedeljek, 28. aprila, ob 19. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciška 20.
Dnevni red:
1. Poročilo predsednika
2. Poročilo blagajnika
3. Poročilo nadzornikov
4. Razno
V morebitnem drugem sklicanju, pol ure po prvem, je občni zbor sklepčen ob vsaki udeležbi.
Vabljeni! **ODBOR**

SLOVENSKI VISOKOŠOLSKI SKLAD «SERGIJ TONČIČ» TRST
Dne 30. aprila poteče rok za oddajo študij (razprav, disertacij, ipd.) za nagrado: «Dr. Frane Tončič».
V začetku marca je bil v vsem slovenskem tisku v Italiji objavljen pravilnik nagrade, iz katerega povzemamo glavne točke:
- Avtor mora biti slovenske narodnosti in mora imeti svoje stalno bivališče v deželi Furlanije - Juljski krajini.
- V teku sončnega leta 1979 je moral avtor biti visokošolski študent ali je moral končati visokošolski študij do 30. aprila 1980.
- Avtor mora do 30. aprila 1980 poslati Narodni in študijski knjižnici, Trst, Ul. S. Francesco 20, študijo, ki je nastala ali je bila objavljena v času med 1. januarjem 1979 in 30. aprilom 1980; ta študija mora pomeniti obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti.
- Nagrada v znesku 500.000 lir je ena in nedeljiva.
- Naslov nagradene študije in ime njenega avtorja bosta objavljena na prihodnjem običnem zboru Sklada v petek, 6. junija 1980 ali, če bo zaradi višje sile treba, ta datum prenesti, čim prej po tem dnevu.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732627; predpriznana od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure tel. 68441.

Mali oglasi
telefon (040) 794672

ISČEMO na posodo bobne za glasbeni ansambel. Ponudbe na upravo Primorskega dnevnika pod šifro «Ansambel».
OSMICO je odprl Dušan Radovič. Nabrežina 138/A. Toči belo in črno vino.
PRODAM avtomobil fiat 128 letnik 1969. Cena zelo ugodna. Telefonirati v popoldanskih urah na tel. št. 910-030.
URADNIKA/CO tudi začetnika/co z dobrim znanjem italijanščine in srbohrvaščine, po možnosti tudi angleščine išče trgovsko podjetje. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6 pod šifro «Vesten tajnika».
OSMICO je odprl Karlo Pegan v Zgoniku št. 58. Toči belo in črno vino.
OSMICO je odprl Zvonko Ostrouška Zagradec št. 1. Toči belo in črno vino.
USLUŽBENE išče zaradi premešitve delovnega mesta iz Turina v Trst dvosobno stalno stanovanje od meseca julija ali najkasneje avgusta tega leta. Telefon 31646.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRZASKA KREDITNA BANKA S.p.A.
TRST - ULICA P. FURLANIE 20
SREDNJI TRŽAJ BANKOVCEV
24. 4. 1980
Ameriški dolar 868.-
Funt sterling 1943.-
Irski funt sterling 1750.-
Švicarski frank 500.-
Francoski frank 200.-
Belgijski frank 23,75
Nemška marka 464,50
Avstrijski šiling 65,25
Kanadski dolar 730.-
Holandski florint 424.-
Danska krona 198.-
Švedska krona 171.-
Norveška krona 19.-
Drahma 37,50
Mali dinar 37,50
Veliki dinar 37,50

MENJALNICA vseh tujih valut

GORISKI DNEVNIK

OB PROSLAVAH ZA PRAZNIK OSVOBODITVE

Naši borci so darovali svoja življenja predvsem za priznanje narodnostnih pravic

Včeraj so bile svečanosti pred vsemi spominskimi obeležji v mestu in na podeželju
Proslava Osvobodilne fronte v goriskem avditoriju s sodelovanjem TPPZ

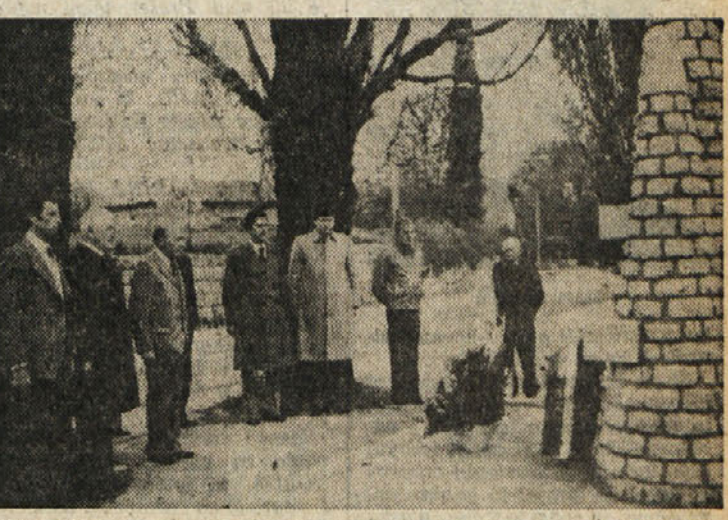
Prazniku protifašistične vstaje v Italiji so bile posvečene številne prireditve, ki so bile v četrtlet zvečer in včeraj v raznih krajih Goriske. Na spomenike in na grobnice je bilo položenih veliko vencev raznih demokratičnih organizacij, skoro povsod so bili tudi na vrsti spominski govori in nastopi zborov.
Slovenska prosvetna zveza je v goriskem avditoriju priredila v četrtek zvečer proslavo Osvobodilne fronte. Govornik, tajnik SPZ Marko Waltritsch, je poudaril važnost skupnega proslavljanja obletnice ustanovitve OF, osvoboditve Gorice 1. maja 1945 in delavskega praznika, ustanovitve prve slovenske vlade v Ajdovščini in vstajo v Italiji. Povezal je v svojem govoru gorisko slovensko zgodovino od tolminskega punta do nacionalnega prebujanja, našo protifašistično borbo in prizadevanja za ohranitev slovenskega jezika, masovno udeležbo primorskega ljudstva v partizanskem gibanju in okviru Osvobodilne fronte in dejstvo, da so prav v zgodovini in gorah Goriske bile važne partizanske baze.

Ljudje so zatem z navdušenjem sledili koncertu partizanskih in upornih pesmi, ki jih je zapel, pod vodstvom Oskarja Kjudra, Tržaški partizanski pevski zbor. Sodelovali so tudi recitatorji. Tržaški pevci so nam nudili koncert vrste priljubljenih in udomačenih partizanskih pesmi, ki so odmevale v avditoriju iz grli sto pevcev. Slovenskim pa so pevci TPPZ dodali še vrsto pesmi drugih jugoslovanskih narodov, pa še ruske, črnske, južnoameriške in seveda italijanske pesmi. Ljudje so bili zares zadovoljni in škoda, da se je koncert prehitro končal, to pa je bilo razumljivo, saj je pevce čakal večerajšnji napovedan dan kar z dvema koncertoma v programu. Tržaški pevci so se zatem pomudili v štandredskem domu Andreja Budala, gostje tamkajšnjega prosvetnega društva «Oton Zupancič».

Domači borci in mladina so včeraj jutraj položili pred spomenik padlim v Pevmi. To je najstarejši spomenik na Goriskem; prihodnje leto bo že 35 let, odkar so ga domačini postavili. V Podgori so pred spomenikom, po položitvi vencev, zapeli pevci domačega prosvetnega društva «Andrej Paglavce». Na glavnem goriskem pokopališču so se vence položili zastopniki SKGZ, VZPI-ANPI in Mladinskega centra.
Na goriskem grajskem dvorišču, kjer so med vojno streljali talce, je po položitvi vence SKGZ spregovoril Igor Konec. Poudaril je, da se hvala vsem klanjam spomni tistih, ki so padli zato, da danes uvidimo svobodo, da se mora predvsem mladina spominjati teh naših junakov. Poudaril je tudi nujno potrebo, da se še bolj kot doslej angažiramo za doseg globalne zaščite, tiste zaščite, za katero so se zavzemali vsi tisti, ki so se bo-

Na predvečer 25. aprila je Slovenska prosvetna zveza pripravila v Gorici koncert Tržaškega partizanskega pevskega zbora, ki je v avditorij privabil veliko občinstva

Včeraj so se tudi v Pevmi spomnili na padle v narodnoosvobodilni borbi

JUTRI NA SUBIDI ODPRTJE PRENOVLJENE CERKVICE

Neposredno pred pričetkom koncerta, ko bodo tudi podelili diplome.

Drevi odprtje razstave Milice Kogoj

Drevi, ob 18.30, bodo v galeriji «Il torchio» v Marmetijevi ulici, odprli razstavo goriske slikarke Milice Kogoj. Odprta bo do 9. maja. Milica Kogoj se je za razstavo odločila šele ko je stopila v pokoj, že tretje razstavlja svoja dela, predvsem cvetlična tihozitja v toplih barvnih odtenkih. Tokrat je v razstavo vključila tudi nekaj portretov in krajinskih motivov z obale Cornera v Markah.

Izleti

Slovensko planinsko društvo vabi člane in prijatelje jutri, 27. aprila, na pomladanski izlet na Nanos, kjer bo srečanje s planinci PD Vipava. Zbirališče in odhod s Travnika ob 8. uri. Prevoz s lastnimi sredstvi. Izlet je primeren tudi za manj utrjene planince.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
Danes ves dan in ponoči je v Trzicu dežurna lekarna Centrale, Trg Republike, tel. 72-341.

USPEŠNO POSLOVANJE SOVOĐENISKE POSOJILNICE

Povečale so se hranilne vloge obseg posojil pa skoraj podvojil

Kljub precejšnjim izdatkom za preureditev sedeža se je poslovanje zaključilo z dobičkom nad 20 milijonov lir

Smo v času običnih zborov naših denarnih zavodov. V soboto so v Gorici predstavili obračun lanskega poslovanja Kmečke, banke, v nedeljo pa so se na rednem običnem zboru zbrali člani sovođenjske kmečkobrtne posojilnice. Občni zbor je takrat izjemoma potekal v prostorih osnovne šole, ker so v kulturnem domu, kjer so po navadi bile letne skupščine doslej, v teku renovitve na dela. Zasedanje je vodil predsednik upravnega zbora posojilnice, Jožef Čučut, posebej velja opozoriti na množični udeležbo, kljub izredno slabemu vremenu. Jožef Čučut je v poročilu najprej poudaril, da je bilo poslovanje tudi v lanskem letu uspešno, kljub objektivnim težavam, ki tako ali drugače prizadevajo tudi občane v Sovodnjah in bližnjih krajih, kjer ima vsaj delokrog posojilnice. Kljub zaostrovanju gozdev v gospodarstvu, pa so Sovodnjaci v tem času še povečali zaupanje do domačega denarnega zavoda, tako kar zadeva hranilne vloge, kakor tudi najemne posojila. To zgovorno dokazujejo podatki ob »ljubku lanskega leta. L. anilne vloge so se povisale za 45 odstotkov, precej večji porast pa so zabeležili pri izdaji posojil, prejšnjem letu je lanskim letom povečala kar za 71 odstotkov. Tak uspeh pa je nedvomno tudi sad pravilnih izbir na področju kreditne politike, je dejal Jožef Čučut ter pojasnil, da so se tudi v lanskem letu dosledno držali načela, da so

za najetje posojil računali najnižjo možno obrestno mero, medtem ko so varčevalcem in vlogah plačevalci enake obrestni kakor v drugih bankah.
V 1979. letu je upravni odbor sklepal o 122 prošnjah za posojila v skupnem znesku preko milijarde lir. Tudi lani je bila večina posojil namenjena odvisnim delavcem, za popravilo in ureditev hiš, oziroma stanovanj. Med koristniki posebnih kreditnih ugodnosti, ki jih nudi posojilnica, so »ekakor na prvem mestu obrtniki, ki prevzemajo pomembno vlogo v gospodarstvu občine. Škoda, da se ugodnosti ne poslužujejo v enaki ali manjši meri tudi sicer danes že precej redki, kmetovalci, ki niso na razpolago različne olajšave s strani države in dežele, je dejal predsednik upravnega sveta.
Glede opravljanja bančnih poslov in delovanja posojilnice nasploh, velja zabeležiti, da so imeli lani, po večletnem preseljenju, znova obisk inspekcije Banca d'Italia, ki je po temeljitnem pregledu poslovnih knjig izrekla ugodno oceno o poslovanju.
V lanskem letu je posojilnica imela kar precej izdatkov, tako s urejanjem sedeža, ki zdaj odgovarja zahtevam funkcionalnosti in varnosti sodobnega bančnega zavoda, kakor tudi v zvezi z osebjem, kljub temu pa je poslovanje zaključila z dobičkom v višini 20.420.226 lir. Občni zbor je sprejel predlog

upravnega odbora, da se 50 odstotkov tega zneska nameni v redni rezervni sklad, 5.210.113 v izredni sklad, ostalo pa v dobrodelne namene.
Pa še kratak vpogled v hranilne vloge, ki so ob koncu lanskega leta znašale 1.895.851.834 (leto prej 1.303.024.000) in posojila, ki so 31. 12. 1979 znašala 766.066.115 lir (leto prej pa samo 447.405.000). Občutno se je zvišala tudi vrednost premoženja, ki je ob koncu lanskega leta dosegla 89.869.306.
Na nedeljskem običnem zboru so nadalje sklepali o nagrajevanju predsednika in članov upravnega odbora ter predsednika in članov nadzornega odbora ter dolžnic, da ostane vpisnina za nove pristope za nove člane nespremenjena. Povišali so nadalje od 30 na 35 milijonov lir maksimalni znesek neposrednih meničnih in lastnoročnih posojil. Na običnem zboru so izvolili tudi sedem članov upravnega odbora, tri člane nadzornega odbora ter dva radomestna člana nadzornega odbora. V prihodnjem obdobju bo upravni svet posojilnice sestavljen takole: Jožef Čučut, predsednik, Janko Čotič, podpredsednik, člani odbora pa so Oskar Devetak, Renato Devetak, Davorin Pelicon, Alojz Tomšič in Salamon Tomšič. Nadzorni odbor sestavljajo Mirko Hmeljak, Drago Tomšič in Stefan Bukovec. Nadomestna člana, Virgil Čotič in Rajmund Hlede,

Vaščani polagajo vence pred spomenikom NOB v Sovodnjah

V NOVI GORICI

Danes četrto srečanje pevskih zborov upokoencev
V Novi Gorici bo danes ob 17. uri (po jug. času) četrto srečanje pevskih zborov upokoencev Primorske. Prireditelj bo v Kulturnem domu, na njej pa bo sodelovalo osem moških pevskih zborov iz Divače, Idrije, Izole, Koprja, Pivke, Postojne, Sežane in Nove Gorice, ki bodo ob koncu nastopili tudi v združenih postavah. Srečanje pevskih zborov sta pripravili Zveza društev upokoencev občine Nova Gorica in društvo upokoencev Nova Gorica.

Tržič
EXCELSIOR 18.00-22.00 «10».
PRINCIPE 18.00-22.00 «Quadrone» - Ritornale i guerrieri.

Nova Gorica in okolica
SOČA 17.00-19.00 «Kitajski sindrom».
Kino gledališče mala dvorana: 22.00 Nočni kino: «Profesor nudist».

SVOBODA 18.00-20.00 «Zbogom in konec».
DEŠKLE 19.30 «Obratun dveh počin».

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan, in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Providenti, Travnik 34, tel. 29-72.

NI PRVOAPRILSKA SALA - JE RES !!!
PREVERITE NASE CENE!

V najmanjši trgovini na svetu

ELIO «IN» MODE

GORICA - Ulica Formica, 28
boste brez dvoma našli to, kar iščete in kar se vam izplača

NEKAJ CEN V NAŠI TRGOVINI V APRILU 1980

podložene jopice iz gabardina	5.900 lir
ženska lanena krila s pasom	4.500 lir
kavbojke SUPER RIFLE	11.900 lir
otroške majice s ZIP	2.500 lir
otroške platnene kavbojke (že oprane)	4.500 lir
ženska krila iz gabardina	8.000 lir
spomladanska ženska krila	8.000 lir
ženska oblačila boucle	8.000 lir
moške in ženske kavbojke (že oprane)	8.900 lir
moške in ženske majice	4.000 lir
zametne blazne z naramnicami	9.900 lir
mladeniške srajce	4.900 lir
moške srajce z žepkom	3.500 lir

Dinar menjujemo po 40 lir.

VSEM KUPCEM POKLANJAMO SPONKO ZA KLJUČE

salon cvetja
RAZSTAVA IN PRODAJA CVETJA, RASTLINJA IN VRTNARSTVA
tržaški velesojem
25. APRIL / 4. MAJ 1980
urnik: 9.30 - 12.30 / 15.30 - 21
(sobota, nedelja in praznik od 10. do 21.) - vstopnina L.1.500 (znižana L.1.000)

Informacije družbe SIP uporabnikom
Telefonski računi
TERJATEV
Družba SIP opozarja svoje abonente, da je zapadel rok za poravnavo telefonskega računa za II. trimesečje v letu 1980. Zato pozivamo vse, ki svojega računa še niso poravnali, naj to storijo čimprej. Tako ne bomo primorani prekiniti njihovo telefonsko linijo, tako to predvideva pravilnik v primeru neporavnane računa.
Opozarjamo še, da zamudniki, ki bodo plačali v roku 30 dni po zapadlosti, bodo dolžni plačati le 50% kazni, ki jo pravilnik predvideva, za tiste, ki telefonski račun poravnajo po omenjenem datumu.
Za morebitna druga pojasnila naj se zainteresirani obrnejo na št. 187 - brezplačne usluge.
SIP Società Italiana per l'Esercizio Telefonico

PO PRODORNIM USPEHIM NA SPLITSKEM, OHRIDSKEM IN OSORSKEM FESTIVALU

Slovenski komorni zbor

pojutrišnjem v Novi Gorici

Nastop v novem Kulturnem domu - Na sporedu tudi «Slovenska rapsodija» P. Merkuja

Po prodornih uspehih, ki jih je Slovenski komorni orkester imel v lanskem sezoni (nastopi na Splitskem festivalu, Ohridskem festivalu ter Osorskem festivalu), bo v ponedeljek, 28. t.m., nastopil

Marina Jajić

Kot prestižnejši gost v novem kulturnem domu v Novi Gorici, Slovenski komorni orkester je bil ustanovljen n. pobudo dirigenta Antona Nanuta leta 1974 z namenom, da bi v Sloveniji izvajali literaturo, ki jo slovenski orkestri običajno ne igrajo; to je baročna, moderna in anargardna glasba za tako orkestrsko sestavo, in da bi tako tudi spodbujal izvajanje komorne glasbe. Naj dodam, da je Slovenski komorni orkester enega teh ciljev tudi dosegel, saj je bil že leta 1977 ustanovljen Komorni orkester RTV Ljubljana. V zdajšnji sestavi Slovenskega komornega orkestra sodeluje največ članov, ki delujejo v orkestru Slovenske filharmonije in precej mlajših odličnih glasbenikov. Kot solisti so s rkestrom nastopili priznani slovenski umetniki, dana pa je bila možnost solističnega nastopanja tudi mladim izvajalcem, saj so mnogi od njih prav s tem orkestrom imeli svoj prvi nastop. Slovenski komorni orkester je gostoval po Sloveniji in Jugoslaviji, posebne uspehe je doživel v Zagrebu v veliki koncertni dvorani Lisinskega, v Trstu, Gorici, na dalmatinskih festivalih. Omeniti je še treba, da je orkester posnel na plošče Vivaldieve Letne case; mnogo je magnetofonskih posnetkov, ki jih je Slovenski komorni orkester posnel za RTV v Zagrebu, Beogradu in nekaj tudi za Radio Ljubljano.

Mislím, da ni treba posebej predstavljati stalnega dirigenta orkestra, ANTONA NANUTA; enega najprestižnejših slovenskih in jugoslovanskih dirigentov nasploh.

od leta 1975 vodilnega dirigenta Slovenske filharmonije in Slovenskega okteta; dodati bomo, da je Nanut prejel za umetniške uspehe že vrsto priznanj in nagrad, tako leta 1976 župančičevo nagrado ljubljanske kulturne skupnosti za dosežke na glasbenem področju, posebej za oblikovanje Slovenskega komornega orkestra in za dvig umetniške ravni orkestra Slovenske filharmonije; lansko leto pa je bil med Prešernovimi nagrajenci.

Kot solista bosta na novogoriškem koncertu nastopila pevka MARINA JAJIĆ, ki bo izvajala Mozartov motet: Exultate, iubilate, ter trobentač STANKO ARNOLD.

Spilčanka MARINA JAJIĆ, slušateljica III. letnika Akademije za glasbo v Ljubljani (razred EVE NOVŠAK-HOVŠKOVE), je dobitnica II. nagrade letošnjega tekmovanja glasbenih umetnikov Jugoslavije. Snemala je za RTV Ljubljano in Zagreb, debutirala pa je leta 1977 v Hrvatskem narodnem kazališču v Splitu v naslovni vlogi oerele Mala Floramie.

Mnogo zanimanja pa vsekar vladat za nastop STANKA ARNOLDA, ki je lansko leto dobil I. nagrado na oevnem tekmovanju trobentačev v Parizu, Maurice

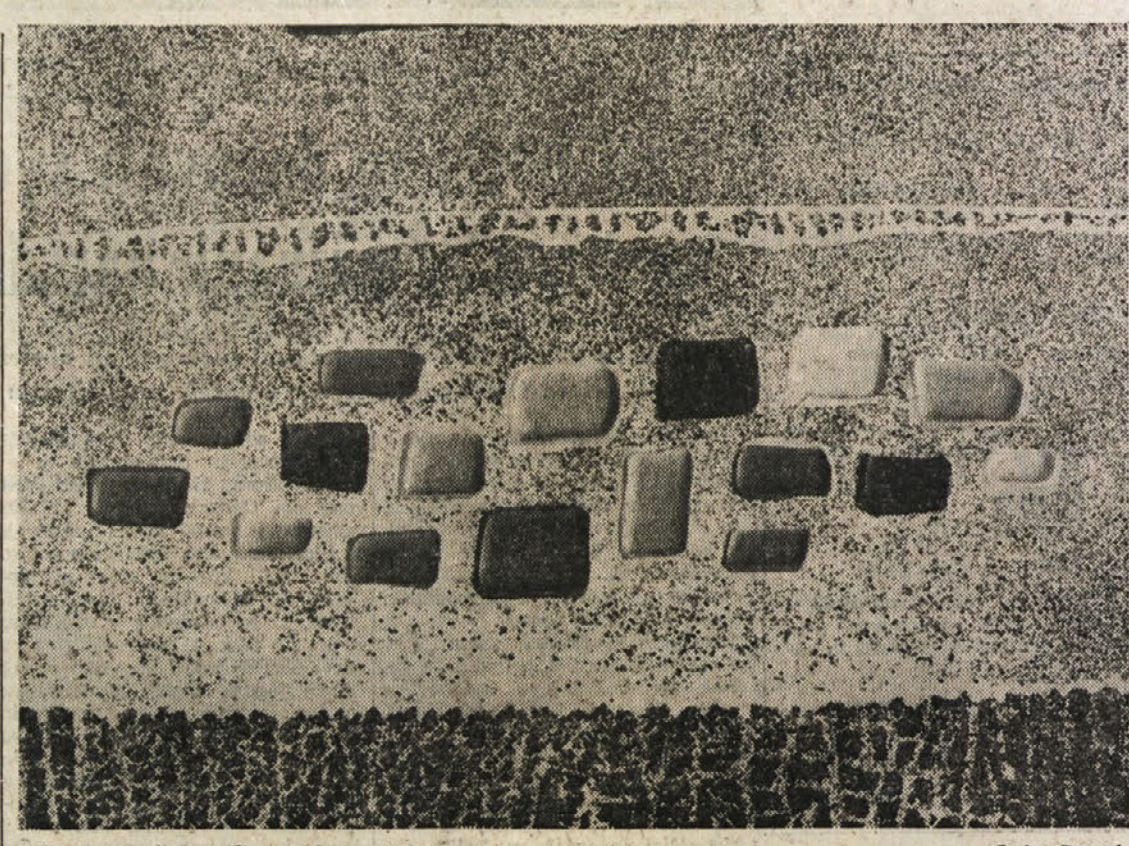
Stanko Arnold

André Arnold bo izvajal Koncert za trobento v D-duru manj znanega nemškega skladatelja Johanna Friedricha FASCHA (1699-1758), glasbenika, ki so ga sodobniki, zlasti J. S. Bach, zelo cenili.

Na koncertu bomo poslušali še Haydnovo simfonijo št. 49 v f-molu (La passione). Simfonijo št. 2 dalmatinskega skladatelja Luke Sorkočevića (1734-1789), njena struktura je grajena po modelu italijanske predklasične simfonije, kakršnega je razvil G. E. Sam-

martini, ter Slovensko rapsodijo za godalni orkester ALI, SIJAJ, SIJAJ SONCE Pavla Merkuja. V ilustraciji te zadnje skladbe naj povemo, da tržaški skladatelj teži v svojem glasbenem opusu k sineti med klasiko in romantiko, med ekspresionističnimi vsebinskimi in klasičnimi formalnimi priimami, poleg teh pa je v skladbi, ki je na sporedu koncerta, zasnova njegova ljubezen do obdelave ljudskega glasbenega izročila. Merku obdela v njej štiri ljudske pesmi iz štirih najzpadnejših slovenskih pokrajin: iz Kriza pri Trstu, iz Režije, iz Karnajske in iz Kanalske doline. Skladba je napisana preprosto, v ljudskem duhu, ter je poklon avtorja ljudem, ki so te pesmi peli in igrali ter s tem ohranjali na tem delu slovenske zemlje svoje kulturno izročilo. Skladba, katere krstna izvedba je bila leta 1977 v Pristini, bo na Gorškem prvic izvedena.

ALEKSANDER ROJC

«Kraška legenda» (barvni lesorez) Lojze Spacal

V torek, 29. aprila, bo v krožku za kulturo in umetnost CCA v Ul. San Carlo, predaval univerzitetni prof. Gilo Dorfles o Spacalovi umetnosti, uvod v predavanje pa bo podal kipar Marcello Mascherini. Večer se bo zaključil s predvajanjem prelivajočih se diapozitivov, delo Sergia Sergasa. Spacalova razstava v Torbandeni je deležna velikega zanimanja. Končala se bo 2. maja.

NOVICE Z VALUTNIH TRŽIŠČ

Ponoven padec dolarja

zmeren porast zlata

Poglavitna novica z valutnih tržišč je bil padec dolarja za skoraj tri odstotke ter zmeren porast cene zlata. Na splošno so bile kupčije bolj skromne ter v znamenju neke prikrite živčnosti ter pričakovanja. Ameriške banke na svojo roko nižajo obresti, pričakuje se kak ukrep predsednika Carterja, ki bi spet utrdil dolar, čeprav trenutno in umetno.

Dolar se je spet zamažal in zgubila vsaki dan na vrednosti. S kvote 910 lir, ki jo je zabeležil dne 8. t.m., je zlezel na vrednost 852 lir, kar predstavlja padec za dobrih 6 odstotkov nasproti liri. Še huji pa je bil njegov padec nasproti marki (-8,8 odst.) in švicarskemu franku (-9 odst.). Stalne dolarja je mogoče primerjati z enim pred poltrigim mesecem. Carterjev intenzivni ukrepi za okrepitev dolarja so bili torej kratkotrajni in so zavozili državo proti gospodarski recesiji in brezposelnosti. Vsem je bilo sicer jasno, da je šlo le za predvilo potezo, ko si je Carter s povišanjem obrestne mere nameraval zagotoviti imenovanje demokratske stranke za bližnje predsedniške volitve. Prav te dni pa je Carterju spodbudilo prav pri primarnih volitvah in sicer v zvezni državi Pennsilvaniji. Sedaj preostaja amerškemu predsedniku le še možnost nadaljnjega povišanja obresti in sicer na 22 ali celo na 24 odstotkov. Težko je predvideti, ali bo segel še po takem ukrepu. V primeru pa, da bi do tega le prišlo, je sploh vprašanje, ali bi se dolar na valutnih tržiščih okrepil, ker so operaterji že naveličani predsednikovih obljub. V prihodnjih dneh bi se dolar lahko še bolj razvrednotil in sicer bi lahko pristal na kotaciji 830-840 lir, ki naj bi bila za sedanje čase realna.

Zlato, ki običajno niha v obratnem sorazmerju z dolarjem, se je ta teden le rahlo podražilo. V začetku tedna je vladal na valutnih tržiščih pravcati preplah, ker so se vsi bali morebitnih Carterjevih ukrepov. Tako so prodaje presegele povpraševanja in rumena kovina je počasi zleza navzdol. Že v ponedeljek je od 510 dolarjev zleza na 491 dolarjev. V torek se je cena zlata sukala še vedno pod 500 dolarji za unco, v sredo pa je zleza nad 500 dolarji, a je dosegla največ 508 dolarjev. V četrtek je cena zlata nekoliko bolj poskočila in je dosegla popoldne vilo 516 dolarjev. V bistvu je bilo nihanje zlata skromno in je

upoštevalo srednjo ceno 500 dolarjev za unco. V Milanu so kupovali zlato po 14.300 lir za gram, v Zurichu po 28 frankov. Za prihodnje dni so predvidevanja za zlato zelo težka. Nekateri bankirji menijo, da bi lahko zleza cena zlata tudi na 400 dolarjev. V arabskih krogih vlada mnenje, da zlato ne bi smelo v nobenem primeru pasti pod 450 dolarji. Čeprav meseccev, zlasti po zadnji drabi mednarodnega denarnega sklada (7. maja) bi se morala cena zlata povišati, vendar bodo mogoča še večja nihanja zaradi ameriških predsedniških volitev.

Ta teden je precej padla cena platine in sicer od 17.000 na 15.900 lir pri gramu. Srebro je padlo od 430.000 na 390.000 lir za kilogram. Na splošno so bile vse surovine pocpni, ker je vladala negotovost okrog dolarja.

Med ostalimi valutami je treba omeniti padec kanadskega dolarja, ki je v glavnih obrisih sle-

dil amerškemu dolarju. Britanski funt se je pocenil le za slab odstotek, valute evropskega denarnega sistema pa so se ovrednotile nasproti dolarju in sicer v višini 2-3 odstotkov.

Italijanska lira se je nekoliko okrepila v razmerju z vsemi valutami, ki jih kotirajo na tržiščih. Medtem ko se je odnos do ostalih evropskih valut ohranil v bistvu nespremenjen, se je lira okrepila nasproti dolarju. Na valutnih tržiščih so mnjenja o liri precej vzpodbudna. Nova vlada naj bi s trdno večino prinesla nekaj let politične stabilnosti, bliža se turistična sezona, ki navadno potisne liro navzgor. Končno pa tiči lira v evropskem denarnem sistemu, kjer je trdna osnova nemška marka. Negativna postavka za liro je še vedno visoka inflacija, ki vlada v Italiji in ki je znatno višja od srednje inflacije v državah EGS.

(srs)

G. Ulivieri

o stari glasbi

V prostorih Glasbene matice je bilo v nedeljo, 20. aprila, drugo od štirih najavljenih predavanj o stari glasbi. Govoril je violinist G. Ulivieri, ki nastopa v bocenskem komornem orkestru, a se poleg tega posebej ukvarja s staro glasbo. Ulivieri je sveda spregoval o instrumentih, ki so z violino kolikor toliko v sorodstvu in iz katerih se je v bistvu razvila violina sama: predstavil nam je na primer rebek, ki je po vsej verjetnosti nastal na Arabskem, od tod pa je bil prenesen preko španije v Evropo. Rebek je bil poljuden instrument iz enega samega kosa lesa.

Nekako vzporedno z rebekom se je razvijal drugi instrument, violon, o kateri so nam ohranjeni podatki še iz leta 830. Viella se je od rebeka razlikovala že po načinu grajenja, saj jo je sestavljalo več kosov lesa. Zelo zanimivo je razvoj instrumenta: r.a. začel je bila čez resonančni pokrov potegnjena le ena struna, zato je bil resonančni pokrov na straneh raven, saj ni bilo treba med igranjem upogibati loka, kot je to treba na primer pri violini. S postopnim dodajanjem strun pa je prišlo prav do te nuce: izvajalec je moral med igranjem loka tudi ukrivljati, zato pa sta bili sveda na straneh potrebni vdolbini.

Na koncu je Ulivieri predstavil instrument, ki je bil v rabi kaneje: «violo da braccio». Viola da braccio vsebuje nekatere značilnosti prej omenjenih glasbil, obenem pa se od njih razlikuje po milejšem zvoku. Instrument kot tak predstavlja v tem oziru neke vrste prehod: od prejšnjega trdega, skorajda hreščavega zvoka so tedaj glasbeniki prišli do mehkejšega, toplejšega tonalitet.

Z razliko od prejšnjega predavatelja Ginitija, je Ulivieri torej obravnaval predvsem glasbila, ki so bila tako rekoč v rabi med preprostimi ljudstvom; a iz katerega so se kasneje razvili skoraj vsi klasični instrumenti. Predavatelj je nato poudaril dejstvo, da je bila stara glasba kljub svoji poljudnosti značajna in izvoru nekeje pristnejša od klasične. Uho glasbenika je bilo namreč v renesansi in baroku dejansko občutljivejše za toplejši in milejši zvok. Tedajni ustvarjalci so namreč izvajali svoje kompozicije večinom v ne ravno velikih prostorih in v zasedbah, sestavljenih iz manjšega števila glasbenikov - zato pa je seveda omogočalo bolj rafinirano sozvočje glasbil. S postopnim populariziranjem glasbe in z razjemanjem čedalje večjih koncertnih dvoran, pa je bilo svedu treba vedno močnejših in glasnejših instrumentov. Na ta način se je postih glasbenikov neke «izpridil», saj je izgubil tisto občutljivost, ki mu je omogočala, da je v renesansi in baroku dosegel vrhunske rezultate.

ANDREJ BORDON

VELE

RADIO VIZIJA

ITALIJANSKA TV	
Prvi kanal	
12.30	Check-up
13.25	Vremenske razmere
13.30	DNEVNIK
14.00	Omer Pascali: TV film
17.00	Odpir se sobota:
18.35	Potovanje v karavani
18.40	Izrebanje loterije
18.50	Posebna oddaja iz parlamenta
19.20	Julia, TV film
19.45	Almanah in Vremenske razmere
20.00	DNEVNIK
20.40	Studio 80, glasbena oddaja
21.55	«Fachoda - La missione Marchand» - 5. nadaljevanje
Ob koncu DNEVNIK in Vremenske razmere	
Drugi kanal	
12.30	TV film
13.00	DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
13.30	Iz našega žepa, potrošniška oddaja
14.00	Evropski dnevi
14.30	Solska vzgoja: Odprta šola - tedenska oddaja o vzgojnih problemih
15.00	Rim: Jahanje
15.30	Cascata delle Marmore: Kolesarstvo
Program za mladino	
17.00	Mlin na reki Floss, mladinska nadaljevalanka
17.30	Knjižne novosti
18.15	Tedenska oddaja o turizmu in prostem času
18.55	Izrebanje loterije
19.00	DNEVNIK 2 - Dribbling
19.45	Vremenske razmere
20.40	Zupan in Casterbrido, 1. nadaljevanje
21.35	Oddaja, ki jo je pripravil in ki jo vodi Carmelo Bene
22.25	Milly v ogledalu - glasbena oddaja - Ob koncu DNEVNIK 2 - Zadnje vesti
Tretji kanal	
18.30	Programi, ki ste jih videli in ki jih boste videli na Tretjem kanalu
19.00	DNEVNIK 3
19.30	Malo gledališče
19.55	Vsi na oder
Tedenska rubrika	
20.05	«Il marchese di Roccaverdina» - TV nadaljevalanka
20.55	Dvakrat sedem, dve rubriki za sedem dni
JUGOSLOVANSKA TV Ljubljana	
9.05	Poročila
9.10	Mali pingvin, otroška serija
9.25	A. Ingolić: Na poti v svobodo
9.40	Vrtec na obisku
9.55	Otrostvo mladosti, nadaljevanje
10.25	Pustolovščina
10.55	Podelitev priznanja OF
12.00	Clovek leča navzgor, nadaljevanje
13.00	Obracun po merilih
13.20	625
14.00	Poročila
16.25	Nogomet: Jugoslavija - Poljska
18.30	Poročila
18.35	Baron prašil, film
19.55	Naš kraj
20.10	Zlata ptica
20.15	Risanka
20.20	Cikeak
20.26	Zrno do zrna
20.30	TV DNEVNIK
20.55	Propagandna oddaja
22.00	Sobotni večer
24.00	Nočni: Kino Sinjebred, film
Koper	
16.25	Nogomet: Jugoslavija - Poljska
20.30	Zlata za mladino
20.50	Stičisce
21.00	2 minuti
21.05	Risanka
21.30	DNEVNIK
21.45	Overlord! Napad na Evro
23.10	Boogart včeraj in danes
23.40	TV film iz serije Toma
Zagreb	
11. - 13.00	TV v šoli
15.20	Zabavni koledar
16.25	Nogomet: Jugoslavija - Poljska
18.20	DNEVNIK
18.35	TV koledar
19.45	Lutkovna oddaja
19.45	Prijatelji glasbe
20.30	TV DNEVNIK
21.00	Igrani film
SVICA	
19.50	TV DNEVNIK
20.05	Izrebanje loterije
20.25	Risanka
21.30	TV DNEVNIK
21.45	Zdavo. Lara, film

TRST A	
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 19.00	Poročila; 7.20 Dobro jutro po našem; 8.10 Jutrarnji almanah; 9.00 Glasbena matineja; 10.10 Radijski koncert; 11.30 Nasveti, paberkovanja, zanimivosti; 12.00 Sport in razvedrilni; 12.30 Glasbena novosti - danes jutro; 13.00 Glasbena novosti - danes jutro; 13.30 Glasbena novosti - danes jutro; 14.00 Glasbena novosti - danes jutro; 14.30 Glasbena novosti - danes jutro; 15.00 Glasbena novosti - danes jutro; 15.30 Glasbena novosti - danes jutro; 16.00 Glasbena novosti - danes jutro; 16.30 Glasbena novosti - danes jutro; 17.00 Glasbena novosti - danes jutro; 17.30 Glasbena novosti - danes jutro; 18.00 Glasbena novosti - danes jutro; 18.30 Glasbena novosti - danes jutro; 19.00 Glasbena novosti - danes jutro; 19.30 Glasbena novosti - danes jutro; 20.00 Glasbena novosti - danes jutro; 20.30 Glasbena novosti - danes jutro; 21.00 Glasbena novosti - danes jutro; 21.30 Glasbena novosti - danes jutro; 22.00 Glasbena novosti - danes jutro; 22.30 Glasbena novosti - danes jutro; 23.00 Glasbena novosti - danes jutro; 23.30 Glasbena novosti - danes jutro; 24.00 Glasbena novosti - danes jutro

KOPER	
(Italijanski program)	
8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30	Poročila; 8.00 - 8.30 Glasbena prebujanje; 9.30 Lucianovi dopisniki; 10.15 Knjiga po radiju; 10.30 Glasbena oddaja; 10.40 Mozaik; 11.30 Kim, svet mladosti; 12.30 Glasbena oddaja s slovenskimi ansambli; 13.30 Glasbena oddaja; 14.30 Glasbena oddaja; 15.30 Glasbena oddaja; 16.30 Glasbena oddaja; 17.30 Glasbena oddaja; 18.30 Glasbena oddaja; 19.30 Glasbena oddaja; 20.30 Glasbena oddaja; 21.30 Glasbena oddaja; 22.30 Glasbena oddaja; 23.30 Glasbena oddaja; 24.30 Glasbena oddaja

10 kg mesa, skupaj 67 kg! Masti ali druge zabele ni sem dobil» (iz poročila sanitetnemu referentu Glavnega štaba NOV in PO Slovenije 6. septembra 1943).

Štab 14. divizije mi je prvič pomagal v drugi polovici avgusta s 3.000 lirami. 7. septembra 1943 pa mi je isti štab poslal 5.000 lir, 7 km masti (po večini cvirkov), 3 kg mole, 6 km kaše in en liter olja. Obenem so mi v bolnico poslali 13 tovaršev: sedem lažjih ranjencev in šest revmatičarjev (iz poročila sanitetnemu referentu glavnega štaba dne 10. septembra 1943).

Kljub brskanju po arhivih nisem zasledil poročil o drugih pošiljkah brigad in štaba 14. divizije Utam. Vojna bolnica Tomšičeve brigade ni ves čas svojega obstoja prejela od sanitetnega referenta glavnega štaba, kljub številnim dopisom in prošnjam, niti lire za hrano in zdravila iz preprostega razloga, ker je bil sanitetni referent skoraj popolnoma suh ali nelikviden kot se dandanašnji temu pravi.

Partizanski saniteti takrat ni močno primanjkovalo samo zdravstvenega osebja, zdravil in opreme, temveč tudi denarja.

O tem sila neugodnem stanju je bil obveščen tudi Izvršni odbor OF, ki je 7. junija 1943 pooblastil sanitetnega referenta Glavnega štaba NOV in PO Slovenije, da »lahko pripravi in izvede posojilo najmanj 2 milijona lir za kritje sanitetnih stroškov«.

Rezultat te akcije mi ni znan, vem pa zagotovo, da mi je dr. Cedrik šele 4. septembra 1943 poslal 2.500 lir v bonih in 2.500 lir v gotovini in še to samo za nabavo zdravil.

S PROSLAV DNEVA VSTAJE

F. dvčerašnjim v Rikarni: govori slovenski deportiranec D. Skrinjar

Z večerajšnje proslave v Nabrežini

Jože Oblak - Sime

Spomini

na gozdove Snežnika

4.

Prve dni maja 1943 je sanitetni referent Tomšičeve brigade poslal med osebje bolnice tudi Ivana Pepela - Dolenjca, rojenega 30. oktobra 1923, iz Obrha pri Šmarjeti pri Novem mestu, partizana od 20. januarja 1943. Do 8. aprila je bil borec druge čete 3. bataljona Tomšičeve brigade.

Štab Serčerjeve brigade pa je 24. junija 1943 poslal med osebje bolnice Antona Sumrado - Miloša, rojenega 26. maja 1912., iz Podgore št. 27 v Loški dolini. V partizane je stopil 30. julija 1942 in bil osem mesecev terenski delavec Rajonskega odbora OF Loška dolina, nato pa v drugi četi drugega bataljona Serčerjeve brigade.

Janez Mihelič, Jože Sumrada in Anton Sumrada so bili domaćini in še gozdni delavci po vrhu, ki so zelo dobro poznali snežniške gozdove. Tudi Dolenjec je bil zelo priden, saj je bil kot kmečki sin vaje težkih del.

Drugačnega maja smo v bolnico že sprejeli nove ranjence Tomšičeve brigade. To so bili:

Stanko, iz druge čete tretjega bataljona, ranjen od mine v levo nogo, Karlo iz druge čete tretjega bataljona, imel

je velik podkožni tur, Malešič, iz druge čete drugega bataljona, ranjen od mine v desno stegno.

Istega dne je bil po nalogu brigadnega politkomisarija odpuščen Peter Mendaš - Iztok, namestnik politkomisarija prvega bataljona Tomšičeve brigade.

Ob prihodu v «Ute» sem tam našel samo en nadstrešek, ki je bil skupen za ranjence in osebje. Zato smo takoj postavili poseben šotor za osebje, tako, da je bil potem nadstrešek samo za bolnike in ranjence. Kasneje smo postavili še drugi šotor.

4. maja 1943 je bil najbolj žalosten dan v vsem delovanju bolnice Tomšičeve brigade. Umrila je hrabra borka Fanl, ki je bila težko ranjena v trebuh v borbi z belogardisti v Nemški vasi na Blokah 25. aprila 1943. Pokojnica je bila doma s Tolstege vrha pri Novem mestu, kjer se je zadnjič oglasila marca 1943. Do februarja 1943 je bila v drugem bataljonu, nakar je bila premeščena v prvi bataljon.

Pokojno borko smo z vso spoštljivostjo pokopali v skritem kraju blizu bolnice, v grob položili z voskom zapечатeno steklenico z njenimi podatki in jo zagrebili. Zaradi sovražnikov smo morali grob dobro zamaskirati, da ga ne bi odkrili.

O Fanični smrti sem takoj poročal v štab Tomšičeve brigade s prošnjo, da obvestijo njene domače. V poročilu sem navedel, da za njen grob vedo Janez Mihelič - Majdar in Stanko, oba iz rajonskega odbora OF Loška dolina ter jaz. Kasneje sem o Fanični smrti poročal še sanitetnemu referentu Glavnega štaba NOV in PO Slovenije.

To je bil edini primer smrti v Utah.

Ker so bili ranjenci na tesnem v enem samem nad-

strešku in ker je bilo pričakovati novih ranjencev, smo se takoj lotili razširitve bolnice. Zgradili smo še dva nadstreška, dolga deset metrov, ju pokrili s škodljivo in kožami ter tako pridobili 30 novih ležišč. Za osebje sta bila postavljena dva šotora s sedmimi ležišči. Ker so prej kuhali na odprtem ognjišču, smo kuhinjo prestavili, jo ogradili in pokrili s škodljivo. Uredili smo tudi stranišče kakor se spodobi.

6. maja 1943 je bil sprejet Ivan Turk iz druge čete Notranjskega odreda, ki je bil ranjen 4. maja v dlan leve roke. Odpuščen je bil 13. maja v prvo četo II. bataljona Serčerjeve brigade.

Vedno veseli Bobi (Janez Bobnar iz Zgornjega Kašlja pri Ljubljani), iz druge čete I. bataljona Tomšičeve brigade, je zapustil ozdravljen našo bolnico 21. maja 1943.

Znani zgodovinar NOB prof. dr. Metod Mikuž je v knjigi «Oris partizanskega saniteta na Slovenskem» na strani 71 zapisal: «Utami», katerih upravnik je bil od 30. aprila 1943 znani partizanski bolničarski organizator Sime, se ni dobro godilo. Maja jim je poslala Tomšičeva brigada zadnjo hrano, v glavnem le krompir in fižol in junija so morali rekonvalescenti za hrano pomagati kmetom kosti. Od krajev, kjer bi si postojanka sama mogla nabaviti hrano, pa je bila oddaljena 8 ur.

Koliko je bolnica dobila hrane od brigad?

Za Tomšičevo brigado je že povedano zgoraj. Primorska brigada «Ivana Gradnika», ki je poleti prešla s Primorske v Loško dolino zaradi pravilno predvidene kapitulacije Italije, mi je 24. avgusta, ko je bila blizu, dala sledečo količino živili: 5 kg makaronov, 13 kg riža, 20 kg koruzne moke, 15 kg fižola, 4 kg kaše in

Z MNOŽIČNO MANIFESTACIJO NA TRGU REVOLUCIJE

Ljubljana slovesno sprejela štafeto mladosti simbol miru in enotnosti narodov Jugoslavije

Govor sekretarja RK SZDL Slovenije Miloša Prosenca - Množica občanov
in zdravstvenih delavcev pozdravila štafeto pred kliničnim centrom

LJUBLJANA — Oblačna in de-
ževna, zato pa nič manj slavnost-
na Ljubljana, je včeraj popoldne
slovesno sprejela štafeto mladosti,
simbol miru, enotnosti in slege, ki
nosi predsedniku republike Titu naj-
boljše želje vseh narodov in narod-
nostov Jugoslavije. Ljudje so se kljub
vremenu in v velikem številu zbra-
li na ulicah, po katerih je šla šta-
feta in na Trgu revolucije, kjer
je bila osrednja slovesnost in kjer
je zbranim spregovoril sekretar RK
SZDL Slovenije Miloš Prosenec.

Manifestacija na velikem Trgu
revolucije se je začela približno
poludru uro pred prihodom štafe-
te v Ljubljano in se je nadaljevala
vse dokler ni štafeta zapustila
slovesnega glavnega mesta, pred
mikrofoni so se zvrstili orkester
SGS in godba milice, mladi recita-
torji in pevci, ob koncu pa sta za-
plesali plesna skupina PD in ama-
torska folklorna skupina France
Marolt.

Štafeta mladosti je naš iskren ter
svetojstven izraz ljubezni in pona-
sa, da smo dežela svobodnih, sreč-
nih ter ustvarjalnih ljudi. Njena
pot, je dejal sekretar republiške
konference SZDL Slovenije Miloš

Prosenec, «simbolizira mladost in
trdnost naše socialistične samo-
upravnice družbe ter neomajno ve-
ro v bodočnost in moč ljudskih mno-
žic».

V nadaljevanju svojega govora je
Prosenec omenil, da jugoslovanski
narodom v zgodovini ni bilo
nikoli ničesar podarjenega, vse je
bilo treba doseči z borbo, za vsak
korak naprej se je bilo treba bo-
riti, za vsak klic po svobodi so pa-
dale žrtve. Vsa revolucionarna ho-
tenja pa so bila v najtežjih tre-
nutkih povezana s Titovim imenom.
Tito je stikal z jugoslovanskimi na-
rodi in narodnostmi trdne in glo-
boke vezi in svojo energijo je črpal
prav iz te povezanosti z ljudstvom.
Delovni človek je zanj vedno bil ter
ostal nosilni stebel vseh vrednot,
zato si tudi partija, ki jo Tito vo-
di že štirideset let, ni nikoli izmis-
ljala nalog odtrgane od življenja in
kole delavskega razreda za ekono-
mske, socialne in druge življen-
ske interese ljudi. V tem je bila
tista neizbrisna moč, ki je premo-
gla vse ovire. Na teh izhodiščih je
Tito gradil partijo še v razme-
rah globoke ilegale, se spopadel
s frakcijskim vplivom v njenih vrstah,

jo povezal z ljudstvom v boju proti
nacionalnemu in socialnemu zatira-
nju ter jo popeljal v herojsko na-
rodnoosvobodilno borbo, iz katere
jugoslovanski narodi in narodnosti
še danes črpajo človeška, tovari-
ška in borbena spoznanja, ki so in
morajo biti prisotna v njihovem na-
činu življenja, v sedanjosti skrbi in
odgovornosti za nenehni razvoj so-
cialistične samoupravne družbe.

Govornik je še omenil veliko vlo-
go, ki jo je imela v borbi za svo-
bodo in pri graditvi samoupravne
socializma prav mladina, ki ji
je Tito vedno zaupal, a tudi od nje
množično zahteval. Prosenec je nato
citiral besede predsednika Tita ob
njegovih osemdesetletnici: «Plodov
vsakega doseženega ni treba pripisa-
ti samo meni, pač pa vseh generaci-
cij in tovarišem, ki so šli z menoj
in se z menoj borili. En sam človek
ne more vsega napraviti, naši uspe-
hi so plod nas vseh skupaj...».

Svoja privržnost idealom osvobo-
diteljskega boja in revolucije, iz ka-
tere je zrasla nova, socialistična,
samoupravna in neuvržena Jugos-
lavija so mladi izpričali v pismu,
ki so ga naslovili predsedniku Ti-
tu in v katerem med drugim poudar-
jajo, da je pred njihovo generacijo
odgovornost in dolžnost, da sprej-
me in nadaljuje to, kar so ustvarile
prejšnje generacije pod Titovim
vodstvom. V to ustvarjalnost bodo
mladi vnašali svežino in polet ter
bodo poskrbeli, da bo revolucija
vedno mlada.

Medtem ko so na Trgu revoluci-
je brali pismo mladim Ljubljančanom
predsedniku Titu, je štafeta mlado-
sti tekla po mestnih ulicah in kreni-
la mimo Kliničnega centra, kjer se
jugoslovanski predsednik že štiri me-
sece vztrajno bojuje s hudobno bo-
lezni. Pred centrom, kjer so v čer-
tne sprejeli v Zvezo komunistov
okoli 60 novih članov, je štafeto
pričakala precejšnja množica ob-
čanov in zdravstvenih delavcev, ki
so jo pozdravili z umirjenim plo-
skanjem.

Štafeta je nato nadaljevala svojo
pot po mestnih ulicah in zavila pro-
ti Vrhniku, kjer je prenočila, danes
bo nadaljevala pot po Sloveniji, kot
simbol doseženih uspehov in odloč-
nosti za izvrševanje novih nalog,
ki so pred jugoslovansko druž-
bo. (if - vt)

Ambasador Kosin obiskal Tolminko

Popoldne ga je v Ljubljani
sprejel predsednik IS SRS dr.
Anton Vratuša

LJUBLJANA — Po končanem ob-
isku v Furlaniji - Julijski krajini sta
se jugoslovanski veleposlanik v Ri-
mu Marko Kosin in jugoslovanski
generalni konzul v Trstu Stefan Ci-
go, mudila v Tolminu. S predstavi-
niki tolminske občinske skupščine in

druženopolitičnih organizacij sta se
pogovarjala o možnostih gospodarskega
sodelovanja med Tolminsko
občino in vidensko ter drugimi po-
krajninami v Italiji. Ugotovili so, da
je sodelovanje med obmejnimi ob-
činami na družbenopolitičnem, kul-
turnem in športnem področju že ro-
dilo dobre sadove.

Veleposlanik Marko Kosin se je
popoldne sestal še s predsednikom
republiškega izvršnega sveta dr.
Antonom Vratušom in predsednikom
republiškega komiteja za mednarodno
sodelovanje Jernejem Janom. Po-
govor se je nanašal na aktualna
vprašanja jugoslovansko-italijanskih
odnosov, še posebej glede sodelova-
nja Slovenije s sosednjo državo in
na tekoče naloge uresničevanja o-
simskih sporazumov. (jp)

BEJRUT — Palestinski gverilci
v Libanonu so posrtili svojo bud-
nost in vojaško pripravljenost, da
se postavijo po robu morebitnemu
izraelškemu napadu. Že nekaj dni
je namreč izraelška vojska pomorila
ogracila svoje nadzorstvo pred obala-
mi Libanona, da so izvidniški čolni
prišli celo v domet palestinskega
topništva.

PO ŠTIRIH DNEH RAZPRAVE V KONGRESNEM CENTRU «SAVA» V BEOGRADU

Z OBVEZO ZA MANJŠANJE RAZLIK MED DRŽAVAMI KONČANA SINDIKALNA KONFERENCA O RAZVOJU

Dokončno besedilo sklepne deklaracije bo sestavila posebna komisija

(Poseben dopis)

BEOGRAD — S soglasnim sprejet-
jem deklaracije se je včeraj konča-
la 4-dnevna sindikalna konferenca o
razvoju, na kateri je sodelovalo 118
državnih, območnih in mednarodnih
sindikalnih organizacij. Konferenca
je kljub nekaterim težavam ostala
zvesta osnovni temi, kateri je bila
namenjena splošna razprava in do-
sledna v svoji opredelitvi, da preuči
in v sklepnem dokumentu izrazi
skupne interese, cilje in naloge
organizacij, ki imajo različen ideo-
loški značaj in mednarodni položaj.
Soglasje, s katerim so sprejeli de-
klaracijsko konferenco, je potrdilo,
da sta bila enotnost in želja po so-
delovanju njenih udeležencev moč-
nejši, kot pa različni pristopi neka-
terih.

Udeleženci konference so sprejeli
deklaracijo na predlog predsedujoče-
ga tako imenovane odbora vseh,
člana predsedstva sveta ZSJ Josipa
Franca, potem ko so dokončno be-
sedilo sklepne deklaracije med
tridnevno razpravo uskladili v tem

delovnem telesu svetovne konferen-
ce. Več delegacij je izrazilo zadržke
do nekaterih formulacij določenih
stališč v deklaraciji, tako da bo nje-
no dokončno besedilo sestavila po-
sebna redakcijska skupina, v kateri
so sindikati, ki so pripravili sklic
svetovne sindikalne konference.

Potem ko so o problemih razvoja
in neenakopravnih odnosih v svetu
razpravljali na številnih konferen-
ciah in sestankih, s katerimi pa ni bilo
nikakršnih vestí o napredku, se je
s tem problemom od ponedeljka do
včeraj ukvarjala tudi svetovna sin-
dikalna konferenca, ki je pod streho
beogradskega kongresnega centra
«Sava» zbrala predstavništvo sindikal-
nih organizacij iz 90 držav.

Današnje razvojne poti v svetu
so, žal, takšne, da bogati postajajo
vse bogatejši in revni vse revnejši.
medtem ko vzporedno z gospodarsko
krizo korakajo tudi kriza popuščanja
napetosti, vse večja dirka v oborože-
vanju in razkazovanje moči. Politič-
na in gospodarska kriza, izražena z
odnosi Zahoda in Vzhoda ter Severa
in Juga, z vsemi svojimi posledica-
mi, pa najbolj ogroža prav množič-
ne delavce v svetu.

Prepad v gospodarskem razvoju
predstavlja eno izmed osnovnih in
potencialno neizvlečnih nasprotij
sodobnega sveta, zato so se sin-
dikalne organizacije tudi odločile,
da s pomočjo beogradske konference
dajo svoj prispevek pri premagova-
nju te težave in problemov. Gre za in-
terese vseh delavcev sveta, tako iz
razvitih kot nerazvitih držav. Ne
glede na številne ideološke oprede-
litve posameznih sindikalnih organi-
zacij oziroma njihove vloge v de-
lavskem in mednarodnem življenju
je bila vendarle potrjena enotna
misel, da po tej poti ni mogoče iti
več naprej, strinjali so se s splošno
znano oceno, da sedanji nemogoč po-
ložaj v svetu lahko spremeni edino-
le nova mednarodna gospodarska u-
reditve. Zanj ne bi smele biti zain-
terisane samo dežele v razvoju,
ki so danes najbolj prizadete, ampak
tudi razvite, ki pa, kot vemo še
naprej vztrajajo na svojih sebičnih
in monopolističnih pozicijah.

Ker je organizatorjem uspelo pre-
viti po tridesetih letih zbrati pred-
stavništvo sindikalnih organizacij vseh
opredelitev in prepričanj, potem ko
je pred tremi desetletji hladna vojna
razcepila enotnost sindikalnega
gibanja v svetu, je ne glede na po-

memnost teme konference s tem
že dosegla uspeh.

Ta skupna akcija delavskega raz-
reda z vsega sveta, se zlasti pa
pobude za pravičnejše odnose v svetu,
bo brez dvoma močno odmevala
na vseh vzporednih. Predstavniki
sindikalnih organizacij se seveda
zavedajo, da se «čez noč» ne bo
uređilo ničesar, vendar vztrajajo, da
je treba nadaljevati pot, kakršno
nakazuje nova gospodarska uređitev.

VASO GASAR

Evropski časnikarji zasedajo v Tridentu

TRIDENT — Pod predsedstvom
Gustava Selme se je v Tridentu
pričelo zasedanje italijanske seki-
je zveze evropskih časnikarjev, po-
svečeno protiku sredstev množič-
nega obveščanja v alpskem lo-
ku. Po pozdravnih besedah predse-
dnika avtonomne pokrajine Trident En-
rica Pancherija, predsednika de-

želne časniške zveze Bruna Ca-
gla, je predsednik zveze urada de-
žele Pavla Magagnottija sta sle-
dili poročili o radijski in televizijski
sklici informacij v državah alpskega
loka s posebnim poudarkom na kro-
ženju vesti na nemškem jeziku
nem prostoru.

V razpravi se je prijavil k be-
sedni odgovorni urednik Primorske
ga dnevnika Gorazd Vesel, ki je
govoril o specifični vlogi sredstev
množičnega obveščanja kot enega
izmed pomembnih dejavnikov za
obstoje in razvoj slovenske narod-
nostne skupnosti v Italiji. V infor-
mativnem delu je časnikarji iz
Avstrije, seznanili s kakšnimi sred-
stvi množičnega obveščanja razpo-
laga naša narodnostna skupnost na
Tržaškem, Gorškem in Videmskem,
tako v tiskani, kakor tudi v govorn-
jeni besedi, potem pa je govoril o
boju za globalno zaščito Slovencev
v Italiji ter o zahtevah oblasti v
korist slovenskega tiska. (gv)

POLEMIKE V ITALIJI PO SKUPŠČINI V BEOGRADU

Podtajnik CGIL očita UIL nedoslednost in dvoličnost

Marianettiju ostro odgovarja tajništvo UIL, ki zavrača vse kritike

RIM — Nič ne kaže, da bi se po-
lemika, ki se je med italijanskimi
sindikatom CGIL in UIL vnela v
Beogradu zaradi srečanja UIL s
sovjetsko sindikalno delegacijo, po-
legla. Najostreje tone je dosegla
v daljši izjavi namestnika general-
nega tajnika CGIL, Agostina Ma-
rianettija, ki ocenjuje zadržanje
UIL v zadnjih časih kot protislov-
no in navdihnjeno s propagandistič-
nimi nameni, tako v mednarodnih
odnosih, kot glede italijanskih no-
trajnih vprašanj.

Po mnenju Lamovega namestnika,
ki je prav tako socialist kot gene-
ralni tajnik UIL Benvenuto, daje
ta sindikat vtis, kot da hoče biti

hkrati prijatelj Irwinga Browna
(voditelja ameriških sindikatov) in
Pimenova (šefa sovjetskih). Dele-
gaciji UIL je Marianetti predvsem
zameril, da se je na svetovni sin-
dikalni skupščini v Beogradu skrbo-
no izognila obojni vojaškega vdo-
ra v Afganistanu, ki jo je izrekla
CGIL (pri čemer so sovjetski sin-
dikalisti bučno protestirali), a se
je nasprotno sestala posebej z de-
legacijo iz SZ in jo je povabila na
obisk v Italijo.

Tako ravnanje vzbuja po mne-
nju Marianettija začudenje, saj je
UIL šele pred nekaj meseci spro-
žila pobudo za zbiranje fondov za
sovjetske oporečnike, ki jo je si-
cer opustila, kakor hitro sta pri-
stopili še CGIL in CISL, in se je
zavzemala pri drugih sindikatih za
prekinitev odnosov s sovjetskimi
sindikati zaradi kršitve demokra-
tičnih svobod v SZ.

Glede odnosov sindikatov do ita-
lijanske stvarnosti Marianetti opo-
reka predvsem Benvenuto zavze-
manje za podporo kampanji radi-
kalcev za referendum, ne da bi
tega vprašanja predhodno postavil
v organih enotne sindikalne zveze.
Prav tako začudenje mu vzbuja ne-
odločno nasprotovanje UIL vsaki
možnosti prekoračitve nekaj točk dra-
ginjske doklade za povečanje dru-
žinskih doklad, ker ga prej UIL v
okviru enotne zveze s CGIL in CISL
ni bila nikoli izrazila.

Tajništvo UIL je takoj reagiralo
z nič manjšo ostrino. Po njegovem
mnenju je Marianettijev napad ne-
razumljiv, saj so «smernice med-
narodne politike UIL nedvomne»
glede evropske in zahodne izbire,
privržnosti načelom svobode in
ednosti narodov, podpore bojem

LONDON — Predsednik italijans-
ke vlade Francesco Cossiga se je
po srečanju s francoskim predse-
dnikom Giscardom d'Estaingom vče-
raj popoldne preselil v London,
kjer se je pogovarjal z britanskim
premierom Margaret Thatcher, si-
noči pa se je sestal s predsedni-
kom komisije EGS Jenkinsom v
Bruslju. Cossigov «tour de force»
s tem ni končan, saj se bo danes
v Hamburgu sestal z zahodnonem-
skim kanclerjem Helmutom Schmid-
tom. Pred samim evropskim «vir-
hom» pa se bo Cossiga sestal še
z ministrskimi predsedniki Belgije,
Irske in Danske.

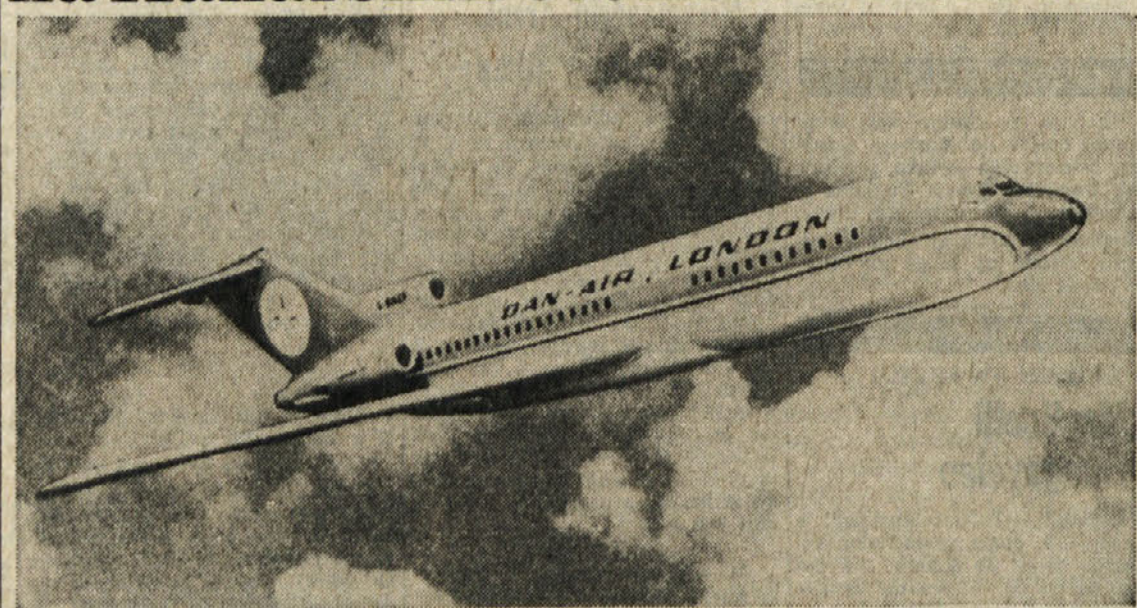
Nedvomno je iranska kriza glo-
boko odjeknila na vseh Cossigovih
pogovorih, a jih ni v celoti mono-
polizirala, saj Evropsko gospodar-
sko skupnost tarejo še druge težave,
katerih premostitev je skrajno
težavno. Predsednik italijanske vlade
de skuša odpraviti nasprotja med
posameznimi članicami «deveterice»,
predvsem med Veliko Britanijo
in Francijo. K težkemu raz-
ložitju medsebojnih odnosov zara-
di britanskega pristopa k skupne-
mu proračunu skupnosti pod pogo-
jem, da ji bo vrnjeno vse, kar je
prispevala, se je razhajanje v EGS
že povečalo ob problemu cen kme-
tjskih pridelkov.

Do nedelje mora torej Cossiga
poiskati kako kompromisno rešitev,
ki ne bi prehudo načela medsebojnih
evropskih odnosov. Samo po se-
bi umevno je zaradi kočljivosti o-
bravnavanih tem Cossigova turneja
zavita v precejšnjo mero tajnosti,
da tuji dopisniki samo navaja-
jo s kom in kje se je Cossiga se-
stal, ne pa predmeta pogovorov.
Se manj pa morebitnih kompromis-
nih rešitev. Vsekakor ni nobena taj-
nost, da je Cossigova misija izred-
no zapletena in ima le malo izgle-
dov, da se bo pozitivno končala.
Končno besedo o vsem bo moral
namreč dati evropski vrh v Luk-
semburgu. Če pa bo Cossiga omilil
britansko-francosko nasprotje, bo
kompromis možen brez večjih težav.

Papež sprejel ljublanskega škola

RIM — Papež Janez Pavel II. je
sprejel na avdicionu msgr. Alojza
Šustarja, novega ljubljanskega nadsko-
fa, ki je bil pred dobrim tednom
posvečen v metropolito s slovesnostjo
v ljubljanski stolni cerkvi. Na
avdicionu sta bila prisotna tudi vati-
kanski državni sekretar msgr. Agos-
tino Casaroli in msgr. Silvestrini,
ki je zadolžen za stike s tujino.
Med blagovjem v Vatikanu je msgr.
Šustar obiskal tudi jugoslovansko
veleposlanstvo pri sveti stolici kjer
ga je sprejel ambasador SFRJ Zdenko
Svete.

Britansko letalo strmoglavilo na Kanarskih otokih: 144 žrtev

MADRID — Na Kanarskih otokih
je včeraj popoldne okoli 15.30 str-
moglavilo letalo boeing 727 britan-
ske letalske družbe Dan Air, ki o-
skrbuje čarterske polete za britan-
ske turistične agencije. V nesreči je
izgubilo življenje 144 oseb, od ka-
terih 8 članov posadke. Letalo je
letelo iz Birminghama in je bilo
namenjeno na letališče Los Rodeos
v kraju Santa Cruz de Tenerife.
Pilot je že vzpostavil radijske zveze
s kontrolnim stolpom in nekaj minut
pred pristankom so se te zveze ne-
nadoma prekinile. Domnevajo, da je
letalo strmoglavilo kakih 20 km od
letališča. Reševalne ekipe so takoj
začele z delom, vendar še niso u-
gotovile, kje je strmoglavilo britan-
sko letalo.

Na bližini (telefon AP) maketa
letala boeing 727 družbe Dan Air.

CAGLIARI — Predsinočnjim se je
predal policiji 36-letni Piero Piras,
eden izmed najnevarnejših sardin-
skih banditov, ki je bil vpleten sko-
raj v vsa zločinska dejanja zad-
njih let na Sardiniji in je bil ob-
sojen v odsojnosti na do smrtno ječo
zaradi pokola v Lanuseiu leta 1972.
Prvi zaporni nalog proti Pirasu pa
je izdalo sodstvo iz Nuora leta
1971 v zvezi z ugrabitvijo odvetni-
ka Maria Sabe iz Sassarija, ki so
ga ugrabitelji izpustili proti plačilu
100 milijonov lir odkupnine.
Porotno sodišče je Pirasa zaradi

ugrabitve sassarijskega odvetnika
obsojilo na 19 let zapor, a vsi po-
skusi, da bi jih odselel so se izja-
lovili. Piras pa se ni omejil na
skrivaško življenje. Na veliki šma-
ren naslednjega leta je s padšaji
vdril v vilo zdravnikarja iz Lanuseia,
turističnega kraja na vzhodni oba-
li Sardinije, Vincenza Lodda. Po-
skusi ugrabitve se je izjalovil ob
nenadnih krikih zdravnikove žene.
Banditi so v paniki pričeli strelja-
ti proti omizju, kjer so zdravni-
kovi svoti in prijatelji praznovali
vrnitev znanca iz Argentine. Pet

oseb je bilo ubitih, med njimi tudi
Pirasov padšaj in prijatelj student
Serafino Chessa.
Kot rečeno je bil Piras zaradi te-
ga zločina obsojen na do smrtno je-
čo, a je vedno trdil, da ni vpleten
v pokol. Njegovo ime lahko zasle-
dimmo še v drugih sodnijskih pre-
iskavah v zvezi s «sardinjsko ugra-
biteljsko industrij». Prav zadnji
uspehi preiskovalcev na Sardiniji
za zapihi je kar 50 domnevnih in
grabiteljev, po baje prepričali Pi-
rasa, da so mu skrivaški dnevi
štetí, saj se je zožil krog ljudi, ki

so mu bili še pripravljeni nuditi
kritje. Baje je na odločitve precej
vplivalo posredovanje in prepriče-
vanje sorodnikov.
Piras se je torej predsinočnjim
predal na obronkih Genargentu nad
rojstnim krajem Arzana funkcio-
narja Criminalpolo Emilio Pazzu. Dva
meseca so trajala pogajanja o Pi-
rasovi predaji, ki jo preiskovalci
ocenjujejo kot izreden uspeh, saj
bo vplival na preostali duet nevar-
nih sardinjskih skrivačev, ki bi lah-
ko prej ali slej sledili Pirasovemu
zgodu. (voc)

PREDSINOČNJIM NA OBRONKIH GENARGENTA NAD ARZANO

PREDAJA SARDINSKEGA ZLOČINCA PIERA PIRASA

Krivec za pokol v Lanuseiu se je vdal po skoraj devetih letih skrivaškega življenja

Delegacija Zveze benških izseljencev odpotovala v Kanado

CEDAD — Delegacija Zveze bene-
ških izseljencev, ki jo vodi predse-
dnik Ferruccio Clavara, je odpotovala
včeraj v Kanado, kjer bo zveza v
prihodnjih dneh odprla dve novi
sekciji v Thunder Bayu in v Van-
couveru. Na sprejema so tudi srečanja
z italijanskimi konzularnimi oblast-
mi, s predstavniki italijanske skup-
nosti v Kanadi, s sindikalnimi vodi-
telji in s predstavniki oblasti. Pred-
sednik zveze bo predstavnikom no-
vih sekcij posredoval tudi pozdrav
deležnega odbornika za delo, so-
cialno skrbstvo in izseljenstvo Ren-
zullija.

Danes otvoritev bienala «Intart» v Ljubljani

LJUBLJANA — Danes bodo v
ubijanskem razstavišču «Richard
skopici» odprli tretji bienal «Intar-
ta», na katerem bodo predstavljali
likovna dela številnih umetnikov,
živijo in delajo v sosednjih de-
lah, Koroški, Furlaniji - Julijski
krajini in Sloveniji. Pobuda likov-
nih umetnikov treh dežel, da bi se
ako leto srečali na takšni prire-
tvi sega v leto 1967, ko so v Ce-
vco odprli prvo razstavo «Intart»
so jo nato do leta 1975 prirejali
ako leto. Ta mednarodna prired-
ba je bila od svojega obstoja zapa-
na tudi pri Unescu in zanje čeda-
nje večje simpatije v vseh treh so-
sodnjih deželah. Po besedah pre-
dika Centro friulano arti plasti-
e prof. Vittoria Marangoneja je
«Intart» edinstvena prireditev na
ptu il, kot taka ne sme nazad-
iti, temveč jo je treba čedalje
lj oživljati. Sodi, da je kultura
ivno gibal, ki se uveljavlja tudi
gospodarstvu in politiki v prid
je prihodnosti ljudi treh de-
el. (jp)

Tesnejše sodelovanje na področju turizma

PATJA — V opatijskem hotelu
vija se bo v ponedeljek začela
dnevna konferenca predstavni-
reske gospodarske zbornice,
šnege sveta skupnosti občin
e in Kvarnera. Službe za tu-
m in tiskovnega urada Furla-
Julijske krajine in Združenja
a iz Trsta. Tema tega prvega
anja je turistična ponudba in
nosti sodelovanja obeh regij,
ebeb pa bo beseda tekla tudi o